

Het Koloniaal Weekblad

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

ADRES VOOR REDACTIE EN ABONNEMENTEN:
Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag
Telefoon 14519, Postgiro 14574

Opgericht 21 Maart 1900
door Kolonel
G. E. V. L. VAN ZUYLEN

ADRES VOOR ADVERTENTIËN:
N.V. Drukkerij Ten Hagen, Nobelstraat 20, Den Haag
Telefoon 11987 en 11988, Postgiro 17280

HOOFDVERTEGENWOORDIGER IN NED.-INDIË:
Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostk.

„Het Koloniaal belang is
een algemeen
Nederlandsch belang”

BIJ CORRESPONDENTIE DEN NAAM VAN HET BLAD
TE VERMELDEN

DIT BLAD LIGT TER RAADPLEGING EN LEZING OP DE LEESTAFELS DER OOST- EN WEST-INDISCHE MAILBOOTEN EN DER VOORNAAMSTE SOCIETEITEN, HOTELS, CAFE'S EN LEESINRICHTINGEN, ZOOWEL HIER TE LANDE ALS IN OOST- EN WEST-INDIË

Brunswick Panatropes-Radiolas-Records

Directeur: J. PHILIP KRUSEMAN, Noordeinde 91, Den Haag, Tel. 14400

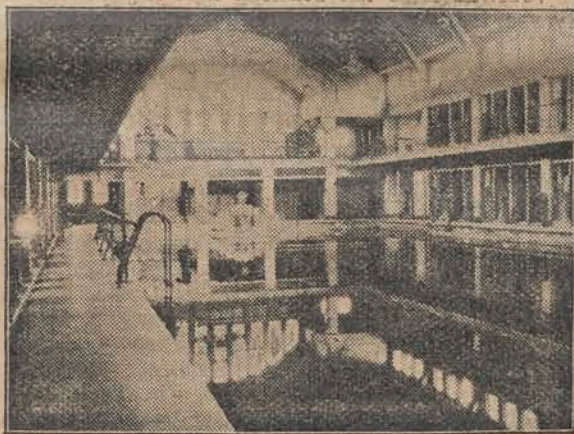
aanbevelende Amerik. Phonograaf, de eenige machine, die ALLE (ook Edison en Pathé) platen met denzelfden weergever speelt. Op Brunswick-Platen de beste Amerik. Bands en wereldartisten (o.a. Willem Mengelberg)

U eens luisteren in onze gehoorzaal? Onze sedert 15 jaren in Indië bekende Firma waarborgt coulante behandeling.

IN MEMORIAM.
Marinus Bernardus Rost van Tonningen
Adjutant in b. d. van H.M. de Koningin, gep.
Luit.-Generaal, Commandant van het Leger in N.-I.
Het overlijden op 7 Januari 1927 alhier van
een hoogst verdienstelijken oud-opper-
officier van het N.I. Leger, op 74-jarigen leef-
tijd, werd ook in den kring der Vereeniging
met leedwezen vernomen. De ontslapene, die
zo warm voor Indië, waar hij een zoo eer-
volle loopbaan achter zich had, voelde, werd
ook niet tevergeefs aangezocht om op te
traden als voorzitter der Vereeniging „Oost en
West”, toen deze Vereeniging, nu reeds een
veertig jaren geleden, meende een beroep te
kunnen doen op zijn kunde en werkkraft.
Oftewel hij slechts betrekkelijk kort het
ambt van voorzitterschap bekleed heeft, was die tijds-
duur evenwel lang genoeg om zijne voor-
treffelijke hoedanigheden ook als zoodanig te
aanmanen waardeeren. Zijn naam blijft in hooge
mate aan deze Vereeniging verbonden.

Bad- en Zweminrichting DE REGENTES

Telefoon 32739 Postrekening 69868
Weimarstraat 63, Den Haag. 5171
In de onmiddellijke nabijheid van de Electriche
tramlijnen 3, 5 en 12.

Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste eischen
van hygiëne en comfort voor de bezoekers.

ZWEMBADEN - KUIPBADEN - DOUCHEBADEN

Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip-
of Douchebaden op voordeelige voorwaarden.

Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

Het monument wordt opgericht direct achter het
hoofdgebouw van de Oosterbegravingplaats.

Het monument is ontworpen door den beeldhou-
wer B. Ingenhouz in samenwerking met den
architect ir. D. Rosenberg, beiden te 's-Gravenhage.

Het zal ongeveer 3½ Meter hoog zijn bij een
breedte van 2½ Meter. De grafkelder, waarin het
stoffelijk overschot zal worden bijgezet, is niet
minder dan 9 Meter diep. Ter weerszijden van de
bronzen deur zullen soldatenfiguren als dooden-
wachters geplaatst worden.

De bijzetting zal een groote en grootsche militaire
echtigheid worden. Alle wapens, alle militaire
eenheden zullen een vertegenwoordiging zenden. Op
een affuit zal het stoffelijk overschot van den land-
voogd naar de Oosterbegravingplaats worden gereden
en van het ingangshek af langs de rijen van de be-
langstellenden, die uitsluitend op vertoon van een
kaart toegang zullen hebben, naar het graf worden
gedragen. Als slippendragers zullen daarbij fun-
geeren hoogwaardigheidsbekleeders van gelijken of
ongeveer gelijken rang als de overledene.

Dansinstituut STATENKWARTIER
EWY DE CLERCQ
FRANKENSTR. 5 - DEN HAAG - TEL. 53506

Moderne Dansen
Privé lessen en Clubs

Plastiek, Ballet, Heil- en Schoonheids-gymnast.

Kleine Kinderkursussen met
individueel onderwijs.

Hoogere Burgerschool

5-jarige Cursus
(m. voorbereidingsklassen)

Instituut „Wullings” VOORSCHOTEN

In verband met het Koninklijk Besluit van
13 Nov. 1923 is de afd. H.B.S. in Sept. 1924 na
een gemeenschappelijke 1ste, 2de en 3de klasse
gesplitst in TWEE AFDEELINGEN:

- a. Wis- en Natuurkundige afdeling
- b. Literair-Economische afdeling

Kost- en Schoolgeld f 1800.- t. f 2000.-

Tot heden slaagden:

276 leerlingen voor EIND-EX. H.B.S.
5-jar. C. (Wis- en Natuurk. Afd.)

In Juli 1924 24 leerlingen (van de 24) voor
Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Wis- en Nat. afd.)

In Juli 1925 21 leerlingen (van de 23) voor
Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Wis- en Nat. afd.)

In Juli 1926 23 leerlingen (van de 27) voor
Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Wis- en Nat. afd.)

In Juli 1926 7 leerlingen (van de 8) voor
Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Litt.-Econ. afd.)

Bij de instelling van het School-Eindexamen
werd het Instituut „Wullings” in 1921 aange-
wezen als een H.B.S. met 5-jarigen cursus over-
eenkomstig artikel 45-tredecies der Middelbaar-
Onderwijswet.

Voorschoten, Juli 1926.

De Directeur: H. WULLINGS.

laatste rustplaats van Generaal Van Heutsz.

commissie tot hulding van de nagedachtenis
generaal J. B. van Heutsz deelt mede, dat het
monument op de nieuwe Oosterbegravingplaats te
Amsterdam wordt opgesteld.

De begrafenis zal in Amsterdam op 's Rijks kos-
ten met militaire eer plaatsvinden. Naar aanlei-
ding van de besprekingen met de legerautoriteiten
is vastgesteld, dat het stoffelijk overschot op
donderdag 9 Juni 1927 zal worden bijgezet.

RADIO ONTVANG-INSTALLATIES

worden tegenwoordig in een zoo groote verscheidenheid en soorten aangeboden en gemaakt, dat het een leek vrijwel onmogelijk is te besluiten, welk toestel men zal kiezen. De door ons gefabriceerde toestellen voldoen aan zeer hoge eischen en wij geven een **onbeperkte** garantie op elk toestel wat constructiefouten betreft. Mocht U een toestel wenschen aan te schaffen laat U ons dit dan even weten, en wij zullen U **vrijblijvend** zonder eenige verplichting offerte maken alsmede demonstreeren.

FABRIEK EN LABORATORIUM VOOR RADIO TECHNISCH ONDERZOEK

Alexanderlaan 25 5301
Hilversum - Tel. Int. 1630
Directie: BONTEKOE IRVING

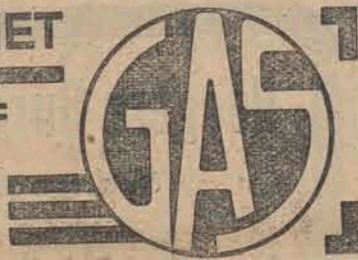
RECHTSKUNDIGE BUREAUX VAN DER GEER

ADVIES- EN ADMINISTRATIE-BUREAU
WITTE DE WITSTRAAT 79 - DEN HAAG - TEL. 34325

INFORMATIES - BELASTINGZAKEN
REQUESTEN - HUURCONTRACTEN
RECHERCHEZAKEN - ECHTSCHEIDINGEN
VERDEDIGING IN ALLE STRAFZAKEN
Behandeling van alle RECHTZAKEN door geheel Nederland
Relaties door geheel Europa en Ned. Indië
Onze Bureaux tellen onder hare cliënten de grootste zaken van Den Haag
ADVIES f 1.- Controle toegestaan ADVIES f 1.-

BREEKT MET DE OUDE SLEUR VERWARMT MET

VRAAGT VASTRECHT-TARIEF

INLICHTINGEN GEM. GASBEDRIJF
KAZERNESTRAAT 44 DEN HAAG

UW INTERIEUR

A. SCHRÖDER & Co.

GROENMARKT 25-26-28
's-GRAVENHAGE - TELEFOON 16173

Wij ruimen op gedurende
JANUARI

Eene groote partij:

**Wollen-, Dons- en
Molton-dekens
Stores-, Glas- en
Overgordijnen**

Enkele massief eiken

**Slaap-
kamerameublementen**

Den geheelen voorraad

Japan- en Chinamatten

ook per Meter

ALLES TEGEN ONGEKEND LAGE PRIJZEN

1e EN 2e ETAGE

LIFT

AAN DE LEDEN. Mogen wij op Uwe medewerking rekenen om het ledental onzer vereeniging te doen toenemen? Als ieder lid slechts één persoon introduceert, zal onze wekelijksche Mutatiestaat een sprekende rubriek vormen, die getuigenis aflegt van daadwerkelijk streven naar verhooging van den bloei van „Oost en West“.

NAAR KANTOOR

Wij leiden U op en zorgen voor plaatsing in goede betrekkingen
Prospectus gratis.

SCHOEVEERS

STENO-DACTYLO INSTITUUT
Stadhouderspl. 3 Noordeinde 13
DEN HAAG DELFT

Vacantie-retourbiljetten Nederl. - Indië.

De redactie ontving van den heer R. Huygen de Raat, thans te Demak, een schrijven, waarvan het zakelijk gedeelte luidt:

„Zooals het archief van „Oost en West“ nog zal kunnen aanwijzen, werden vóór oorlogstijd door eene commissie van „Oost en West“, door mij voorgezeten, met succes pogingen bij de Stoomvaart Maatschappijen „Nederland“ en „Rotterdamsche Lloyd“ gedaan, teneinde die Maatschappijen te bewegen, om retourreizen tegen verminderden prijs te willen uitschrijven v.n. bestemd voor de Indische jongelingschap, wier ouders nog in Indië vertoeven.

De groote oorlog met hare gevolgen, die zooveel heeft gewijzigd, werd blijkbaar ook reden dat dit genomen besluit later door die Stoomvaart Maatschappijen weer werd ingetrokken.

Eenige maanden geleden werd ter zake door mij aan het Hoofdkantoor te Amsterdam een gentle hint gegeven, dat eene wederinvoering van die certijds zoo door het Indische publiek gewaardeerde tegemoetkomende regeling, ten zeerste door dat publiek dankbaar zal worden aanvaard.

Uit een der hier aan boord ter lezing liggende Hollandsche weekbladen, kon ik tot mijn genoegen constateeren, dat vanaf het volgend jaar de Maatschappijen inderdaad deze regeling ten gunste van onze studeerende kinderen weer zullen invoeren, geldig voor de maanden Mei t/m. October, echter onder voorbehoud, dat die kinderen den leeftijd van 20 jaar niet mogen overschrijden. Dit voorbehoud maakt m.i. de verwachtingen van goede resultaten van deze gunstige bepalingen volkomen illusoir, om reden u 't wel met mij eens zult kunnen zijn, dat de meeste studeerende jongelieden die voor deze vacantiereizen in aanmerking komen en voornamelijk als student zijn ingeschreven bij diverse inrichtingen voor hooger onderwijs, grootendeels den leeftijd van 20 jaar hebben overschreden. Is 't om die reden nu niet doenlijk dat met uw machtige voorspraak „Oost en West“ hare schouders weer onder deze zaak plaatst, teneinde wijziging bij de Stoomvaart Maatschappijen te krijgen om deze leeftijdsgrens b.v. te verlengen tot maximum 23 of 24 jaar?

Volgens mijn ervaring ligt 't heusch niet altijd aan onwil bij de studeerenden zoo zij niet allen op tijd met hunne studies klaar kunnen komen.

't Zal mij hoogst aangenaam zijn t.g.t. door eene verkregen gunstige beschikking van de genoemde Maatschappijen te mogen constateeren, dat u ter zake zich met mijn zienswijze heeft kunnen ver-eenigen en „Oost en West“ weer heeft kunnen be-wijzen, hoe goed zij 't met den Indisch Gast meent.“

Belawan-Deli, 11 Nov. 1926.

Wij begaven ons met dit schrijven naar de hoofdagenten van de Stoomvaart Mij. „Rott. Lloyd“ Ruys en Co., waar ons verzekerd werd, dat de thans opnieuw ingevoerde gunstige bepalingen ten opzichte der hier te lande studeerende Indische jongelieden in geen enkel opzicht afwijken van die welke genomen werden vóór den oorlog; ook toen was de leeftijdsgrens op 20 jaar vastgesteld. Zoodat we dus wel moeten aannemen dat het geheugen van den heer Huygen de Raat hem parten heeft gespeeld. Hetgeen natuurlijk niet uitsluit dat het Hoofdbestuur van „Oost en West“, zoo het daartoe termen vindt, bij de directies der Stoomvaart Mijnen stappen zou kunnen doen om te trachten aan den wensch van genoemden heer (en andere belanghebbenden) tegemoet te komen.

Volledigheidshalve laten we hier, mede als uitvloeisel der dezerzijds bij de firma Ruys ingewonnen inlichtingen, den tekst der beschikking waarop de heer H. de R. doet volgen.

's-Gravenhage, 7 Januari 1927.

Mijne Heeren,

Naar aanleiding van het onderhoud van hedenmiddag deelen wij u mede, dat tot invoering van vacantie-retourbiljetten besloten is ten behoeve van jongens en/of meisjes, die bij aanvaarding der reis niet ouder zijn dan 20 jaar en waarvan een der beide ouders in Indië woonachtig zijn.

Deze biljetten zijn uitsluitend verkrijgbaar op aanvraag van de ouders in Indië of van den voogd

in Nederland voor de tweede en derde klasse de volgende passageprijzen:

Rotterdam-Indië en terug 2e klasse f 130.
Rotterdam-Indië en terug 3e klasse f 90.
Marseille-Indië en terug 2e klasse f 121.
Marseille-Indië en terug 3e klasse f 84.

Voor in- of ontschepping te Marseille op een Rotterdam-Indië en terug wordt een restitutie leend van f 45.— tweede klasse en f 30.— klasse.

De uitreis kan gemaakt worden met een dat op of na 1 Mei van Marseille vertrekt terugreis met een schip, dat vóór November te Marseille aankomt.

De terugreis kan, indien gewenscht, worden gemaakt met de Stoomvaart-Maatschappij land.“

Coen's mislukte poging tot kolonisatie

door
H. A. RITTER.

Het monopolie der „Edele Compagnie“ aan „Bewindhebbers“ en aandeelhouders eengenomen veel vreugde en „profyt“ hebba-schaft, de geestkrachtige mannen, die in Indië hunne principalen wat grootsch wilden ver-gevoelden die handelsbeperking als een be-rend harnas. Coen was de eerste, die daa-ran verandering aandrong. Hij wilde den vrijen in Indië toelaten, om voor een Nederlandsche lonie toekomst te kunnen scheppen. Zijn vol-len daaromtrent aan Heeren XVII gedaan, en vasten vorm aan te nemen na de stichting Batavia (1619). Hij was, schreef hij, van mee-dat voor de Compagnie niets beters kon zij-„de populatie en de aanplanting van colonie-„Amboina, Banda en inzonderheid Batavia-„koninkrijk Jakatra, die hiertoe zeer bekwa-„wel gelegen waren, wel honderd duizend-„schen zich daar kunnende onthouden.“

Om daartoe te geraken was, naar hij meent, legeneheid te over. Hij wilde welgestelde „Mannen, vrouwen, jongens en dochters, in-„heid goede eerlijke lieden met goed kapitaal. Want van wat hij kreeg in Indië had hij ge-Hij had uit hen reeds een klasse van vrije-geschapen. Maar die afgedankte soldaten, ma-en misschien lagere beambten gaven hem de-merking in de pen: „Slimmer dan de onre-„beesten zijn veel van degenen, die wij geno-„zijn vrij te geven en in het land te houden.“

Die uitzending van „eerlijke“ lieden met vermogen kon, dacht Coen, geen bezwaren on-ten. Voor de Nederlanden, die „door Gods-„lingen zegen in menigte van volk en rijkde-„waren toegenomen, dat het volk en het ge-„de kleinheid van het land, menigte van s-„en slappe negotie door gansch Europa niet-„employeerd kunnen worden“, zou dat ver-„opluchting zijn. De „uitbottende overvloed“ Indië zeer wel gebruikt kunnen worden-machtige volksplanting te slichten. Het zou een middel kunnen zijn om een einde te ma-den (80-jarigen) oorlog, die „naar mensche-deel“ door Nederland alléén niet beëindig-„worden.“

Door zoo aan te dringen, wees Coen in de zwakke plek aan in het beheer, misschien in het bestaan der Handelsvennootschap, die was Souverein te worden. Praktisch begon den vrijen handel te beschermen evenals verhandel, dien hij krachtig wilde bevorderen. Hij ooglukkend den menschenroof van vrije handelaren daarbij toeliet. Ook overig-tuigen daarvan de instructiën, die hij bij de trek naar patria voor Carpenier achterliet.

Hij begreep echter dat het zaak was Heer-zelf te overtuigen van de juistheid zijner be-den. Hij deed dat dan ook op 22 Septemb-drie dagen nadat hij — na eene afwezighe-elf jaren — weder in het Vaderland was ge-keerd, met zijn: Vertoogh van de Staat de-eenighde Nederlanden in de quartieren van Indië. Op 9 October werd met de behandeling van in de zitting der XVII een begin gemaak-wees er op, dat de winsten der Compagnie lijken tred hielden met de uitbreiding van macht en invloed. Hij bewees dat uit de ge-

MULOSCHOOL VOOR MEISJES der VEREENIGING VAN SPEYKSCHOOL

Van Speykstraat 34 - 's-Gravenhage

INSCHRIJVING van leerlingen v. d. nieuwen cursus **elken dag van 2-4 uur**, behalve op Woensdag en Zaterdag.
 Opleiding voor H. B. S., Gymnasium en Lyceum in klasse 1-6 (met Fransch).
 Opleiding voor eindexamen Mulo A en B in klassen 7-10.
 Prospectus op aanvraag te verkrijgen aan de school. De Directrice: G. W. RUINEN.

van de afgelopen jaren. Hij wilde daarom dat voorbeeld der Portugeezen zou worden gevolgd. Deze hadden voor het grootste gedeelte vrijgelaten den handel, dien de bewoners van Malakka dreven. De kosten van hunne vestiging hadden zij tot zeer weinig teruggebracht. Ook van de verdediging. Dat echter tengevolge gehad, dat de Molukken gemakkelijk door de Nederlanders veroverd werden. De Compagnie had evenwel te vechten tegen „Spanjaarden, Portugeezen, Engelschen, Franschen en Indianen”. Daarom was dat laatste haar niet uitvoerbaar. Maar zij had, meende men, toch het middel in handen om den inlandischen handel zoodanig te „reguleeren” tot er tonnen gouds overbleven.

Wat Coen dan verder betoogt, is feitelijk het voor mogelijk verklaren, dat een lichaam, dat een handelskarakter draagt, den koophandel door „ambtenaren” doet drijven. Het moet altijd aan het einde trekken. Er moet vrijen handel worden toegestaan voor Nederlandsche kolonisten.

Wat Coen in beginsel juist zag, blijkt wel hieruit, dat de Nederlandsche koloniën in Noord-Amerika, met goed bestuur, altijd hebben gebloeid. Maar de Noord-Amerikaansche koloniën waren voor een deel landbouw-koloniën. Terwijl in Indië een landbouw intensief werken als kolonist door het maat werd verhinderd. Er bleef dus niets anders dan de handel. Dien handel open te stellen als Coen wilde — met behoud van het monopolie voor de vaart op Indië en van het toezicht der Compagnie — bracht verschillende bezwaren met zich mee. Bezwaren van zoo ernstigen aard, dat het mogelijk onmogelijk was. Dat werd algemeen geacht. Het gelukte Coen wel voor zijn systeem een zekere geestdriftige aanhang te verwerven in de vergaderingen der XVII, waar hij het woord voerde. Maar het resultaat beantwoordde aan die geest niet. Kon dat ook niet. Want in waarheid zoude „de vrije kooplieden” in Indië toch gebonden aan het belang der Compagnie. Alleen langs zekere wegen zou het hun mogelijk blijven in gevallen toch winst te behalen. Eigen scheepverkeer met patria was hun ontzegd. Zij zouden bovendien Indië niet dan na een zeker aantal jaren mogen verlaten.

Wat is aan te nemen dat „Bewindhebbers” dat niet inzagen. Er werd wel in 1624 een Concessie-reglement op de regeling van den vrijen handel in den zin van Coen's denkbeelden opgesteld door den Advocaat der Compagnie in overleg met de Staten. Maar het werd den administratieven weg opgevoerd, „verstikt, van de ééne vergadering op de andere werd het eindbesluit uitgesteld.” Het Bevel in Indië kwam nooit iets van dat concept te oogen. Al werd er over geschreven naar de oogen. Ten slotte gelukte het in 1626 aan de voorzitters van een krachtig handhaven van het monopolie, zoo in- als buiten Indië, de zaak van den vrijhandelingsbrief te doen afvoeren „tot betere gerijtheid”.

De zaak was daarmede dus van de baan. Laurens van der Meulen behoorde tot de krachtigste bestrijders, die van eigen stelsel omtrent de bevordering van den handel der inlanders gaf. Een stelsel dat volgens de meeste beoordeelaars, rustte „op gezonder en eenvoudiger grondslagen”.

Coen heeft in den loop van zaken berust. Bij wederaanvaarding van het opperlandvoogdschap rustte hij er in „dat hem op het serieust verboden werd eenige opening van een vrijen handel toe te laten op den voet van de vroegere concepten of dergelijke in eenigerhande manieren”.

Of hij zelf de bezwaren zal ingezien hebben? De meeste vrije lieden, wier belangen in Indië door Coen met kracht voorgestaan waren, volgens de geschriften door Coen achtergelaten, vormden een stelsel, wat de meerderheid betreft, een verzameling van niet zeer achtenswaardige, berooide lieden. Coen blijkt dan ook zelf zijn geloof in zijn stelsel verloren te hebben.

Dat kon ook niet anders. Want het monopolie, dat toen nog in het geheel niet gemist kon worden, was de toestrooming van een krachtig volksdeel naar Indië. Die tegenstrijdigheid op te lossen was de kracht der Compagnie.

Wat Coen ten slotte, ho. hevig hij ook vroeger van Indië uit geprotesteerd had tegen 's Compagnie's handeling, berustte, is, volgens sommigen, een feit dat hij inderdaad de man van groote geestdrift en moemens was, die hem zijn toegeschreven.

Studie-Commissie der Vereeniging „Oost en West”.

JAARVERSLAG 1926.

(Uitgebracht en vastgesteld in de vergadering van Zaterdag, 8 Januari 1927).

De samenstelling dezer Commissie was aan het einde van het jaar als volgt:

De Heeren: G. J. Oudemans, voorzitter; Prof. Dr. C. Snouck Hurgronje, onder-voorzitter; F. H. A. van der Brugh, secretaris.

En verder: Mevrouw E. van Deventer—Maas; de H.H. Prof. C. J. van Eerde; Ir. J. Th. Gerlings; Dr. C. W. baron van Boetzelaer van Dubbeldam; L. C. Westenenk; W. C. Ketelaar; Prof. Ir. J. Haringhuizen; Ir. J. André de la Porte; Mr. A. M. Joekes; Dr. C. Vinkesteijn; Prof. Dr. G. A. J. Hazen en Dr. H. D. Tjeenk Willink.

De H.H. Gerlings, Ketelaar en Joekes, vertegenwoordigers in het Centraal Comité voor de Opleiding van Indische jongelieden in Nederland, onderscheidenlijk van de Tjandistichting, de N.-I. Onderwijs- en Studiekas en het Max Havelaarfonds, zijn als zoodanig, lid der Commissie. Gedelegeerde der Commissie is de heer J. C. Hietink, die in zijne werkzaamheden ter zijde gestaan wordt door den heer W. Meijer, oud-Inspecteur van het Inlandsch Onderwijs.

Vergaderingen hadden plaats op 6 Februari, 1 Mei en 4 September.

Tot de verrichtingen der Commissie in het afgelopen jaar behoort — om een enkele te noemen en daarmede te volstaan ter vermindering van uitvoerigheid en herhaling bijaldien de aanhangig geweest zijnde vraagstukken of die welke het nog zijn, in speciale verslagen zijn of worden neergelegd, — deze, dat de Commissie zich met een schrijven gewend heeft tot den Directeur van Onderwijs en Eeredienst in N.-I. over de abiturienten van „Osvia” die hier in Nederland verder komen studeeren, naar aanleiding van welk schrijven de Directeuren van de Opleidingscholen voor Ind. ambtenaren verzocht zijn geworden de leerlingen ter zake in te lichten, terwijl, bovendien, middels publicatie in Nederlandsche en Indische bladen aan de mededeelingen dezer Commissie ruimer bekendheid gegeven is.

Als bekend, heeft de Studie-Commissie mede tot taak de zorg voor het Tehuis voor Indische Studenten, waarmede eene afzonderlijke Commissie van beheer is belast. De Directeur van het Tehuis is de heer J. C. Hietink, tevens gedelegeerde der Studie-commissie, die in zijn arbeid wordt terzijde gestaan door den heer W. Meijer, te voren reeds genoemd.

De samenstelling van den Raad van Beheer van het Tehuis onderging de volgende wijziging: de heer Ir. J. Th. Gerlings trad als lid af en werd vervangen door den heer G. J. Oudemans, die tevens bereid werd bevonden het voorzitterschap op zich te nemen, terwijl tengevolge van het overlijden van den heer Mr. W. Sonneveld, voorzitter der Vereeniging „Oost en West”, benoemd werd de heer C. Feith, oud-Resident van Cheribon.

Voor het overige moge hier worden verwezen naar het gewone verslag omtrent het Tehuis, dat jaarlijks wordt uitgebracht.

De heer G. J. Oudemans, voorzitter dezer Commissie, tevens raadsman voor studeerenden aan het Departement van Koloniën, legde, op 1 Januari 1926, laatstgenoemde functie neer, wegens het bereiken van de leeftijdsgrens en werd vervangen door den heer L. C. Westenenk, mede lid der Studie-commissie.

Omtrent het „Steenfonds voor Studeerenden uit West-Indië”, voor de oprichting waarvan deze Commissie, in 1922, den stoot gaf, vallen geen bijzonderheden te vermelden.

Nog zij aangeteekend, dat in de laatstgehouden vergadering op 4 September 1926 om utiliteitsredenen besloten werd de bijeenkomsten der Studie-commissie voortaan te doen plaats hebben in de maanden Januari, April, Juni en October, zoo mogelijk op de eerste Zaterdagen in die maanden.

Ten besluite zij hier een woord van waardeering gebracht aan den heer J. C. Hietink, gedelegeerde der Studie-commissie, voor de uitnemende wijze waarop hij ook wederom dit jaar — daarin bijgestaan door den heer W. Meijer — zijn moeilijke taak vervuld heeft.

P. DE HAAN - Voorburg-Veur

Stoom-, Wasch- en Strijkinrichting

LOOIERSLAAN 2

TELEFOON: LEIDSCHENDAM 45

Rijwielhandel P. J. NASSENSTEIN

BACHMANSTRAAT 42 TEL. 17033 DEN HAAG

Verkoop van ALLE merken rijwielen en banden. Mofelen, nikkelen en repareren van rijwielen en motorrijwielen. Reparatien onder GARANTIE. Stallen en onderhoud van rijwielen.

Winterjassen
 Ulsters
 Smoking-Costuums
 naar maat
 De beste Eng. stoffen
 Prima Coupe 5030
 Zeer lage prijzen

C. H. ERNENS VALERIUSSTRAAT h. Danokertstraat TELEFOON 34836 DEN HAAG

Apotheek M. L. ADAMA

Bezuidenhout 111 - DEN HAAG - Telef. 70366

Allopathische en Homoeopathische Geneesmiddelen
 Verbandstoffen en Ziekverplegingsartikelen.
 MINERALE WATEREN 5143
 Binnen- en Buitenlandsche
 Verpakte Geneesmiddelen

HERMAN MIDDENDORP

HET ZWARTE VENSTER

MET BANDVERSIERING VAN JOH. L. TER VEER.

Ingenaaid f 3.25, gebonden f 4.50.

..... Middendorp heeft den waren toon getroffen. Nergens hindert ons een valsch geluid. Hij is noch sentimenteel, noch stoort ons een te realistische uitweiding of noodeloze mooi-schrijverij.”

Frits Lapidoth in *De Nieuwe Courant*.

..... Hoe dan ook, dit boek van Herman Middendorp is moeilijk te vergelijken met de hedendaagsche literaire verschijningen. Het is geen psychologische roman, gelukkig niet, en het is, wat zuiverheid van geest betreft, bijna niet aan te nemen als een schepping van dezen tijd”.

Johan Koning in *De Indische Courant*.

Uitgave v. d. N.V. „ADI POESTAKA”, Den Haag

OPRUIMING

HAARDEN, KACHELS, FORNUIZEN
en alle andere WINTERARTIKELEN

HUISHOUDELIJKE ARTIKELEN
SPECIAAL: Petroleumstellen, Gas-
comforen, Wasch- en Wringmachines
Gegalvaniseerde en Geemailleerde
artikelen. Aluminium keukengerei

G. F. A. DRIESSEN

LANGE HAZELSTRAAT 54
BROERSTR. 19 naast de kerk

:: MIJMEGEN ::

VERSCHENEN:

NOTO SOEROTO

NIEUWE FLUISTERINGEN

(IN RHYTHMISCH PROZA)

MET PORTRET VAN DEN DICHTER

BANDVERSIERING VAN IR. G. FRIEDHOFF, ARCH.

Gedrukt op Oud-Hollandsch papier en genummerd van
1 - 500.

Alleen gebonden verkrijgbaar.

Prijs f 3.50.

Reeds bij het verschijnen als bijdragen in *Oedaya* schreef
Het Vaderland: — „die zich in vorm en wezen vol-
komen harmonisch aansluiten bij de vroeger door Noto
Soeroto gepubliceerde Fluisteringen van den Avondwind,
en deze dikwijls nog overtreffen in innigheid van toon,
rijpheid van klank en diepte van zuiver gevoel.” —

Uitgave v. d. N. V. „AL-POESTAKA”, en Haag

SCHOOLRUBRIEK

CHRISTELIJK LYCEUM

MET INTERNAAT te Zeist.

(Gymnasium en Hoogere Burgerschool ook met
economisch literaire afdeling)

School- en kostgeld (internaat) samen f 1000.—
à f 2000.—, progressief of naar gelang van het
inkomen.

Aanmelding voor het Lyceum bij den Rector
DR. H. A. WESTSTRATE, Prins Hendriklaan 16,
Zeist; en voor het Internaat bij de Directie.
Uitvoerig prospectus op aanvraag verkrijgbaar.

CHRISTELIJK LYCEUM TE HAARLEM

Gevestigd: EMMAKADE 43

Afdelingen GYMNASIUM,
H.B.S. met 5-jarigen cursus en
Economisch Litteraire H.B.S.

MODERN INGERICHTE SCHOOL
PROGRAMMA op aanvraag bij den Rector
Ir. W. VAN DORP

5409

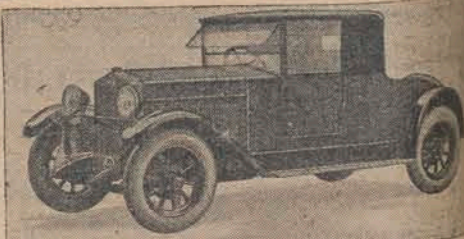
AGENTSCHAP:

GARAGE KINSBERGEN

BONDS BOXENGARAGE A.N.W.B.

NIEUWSTRAAT 59

— APELDOORN

Vliegtocht Nederland—Indië en terug.

In aansluiting bij het ook in dit blad reeds eerder
hieromtrent medegedeelde, volgt hier een bericht
van het „Comité Vliegtocht Nederland—Indië” aan
het Haagsche Aneta-kantoor.

Nu in de dagbladders enkele berichten zijn ver-
schenen omtrent het plan voor een vlucht heen en
terug Amsterdam—Batavia, uit te voeren door den
eerste-luitenant-vlieger-instructeur bij de Lucht-
vaart-Afdeeling G. A. Koppen, welke berichten niet
van het Comité Vliegtocht Nederland—Indië uit-
gingen, heeft het uitvoerend Comité gemeend voor-
loopig een korte mededeeling aangaande dat plan
te moeten doen verschijnen, al staat ook de uitvoe-
ring er van nog niet volkomen vast.

De heer Koppen heeft al sinds eenige jaren pog-
ingen aangewend tot het organiseren van een
door hem te besturen vliegtocht naar Nederlandsch-
Indië, doch was daarin tot dusverre door verschil-
lende omstandigheden niet geslaagd. In den loop
van het vorige jaar heeft hij dat denkbeeld op-
nieuw ter hand genomen, toen de Fokkerfabriek
een drie-motorig vliegtuig had gebouwd, dat voor
een dergelijken tocht zekere voordeelen biedt.
Thans zou de heer Koppen met zulk een toestel
binnen een maand heen en terug naar Batavia wil-
len vliegen, wat bij deugdelijke voorbereiding tech-
nisch uitvoerbaar geacht wordt.

Nadat de heer Koppen zich tot het „Comité Vlieg-
tocht Nederland—Indië” had gewend om steun voor
zijn plan, heeft dit de zaak overwogen en zich naar
aanleiding daarvan bereid verklaard hem in alle
opzichten moreel te steunen en van voorlichting te
dienen en hem bovendien een financieele bijdrage
te schenken, evenwel onder voorwaarde, dat de
financiering van den tocht door den heer Koppen
persoonlijk zou worden behartigd en hij aan het
Comité alleszins voldoende technische en finan-
cieele waarborgen kon bieden voor een redelijke
kans op slagen van het plan. De heer Koppen is
reeds een belangrijk eind gevorderd op den weg
ter voldoening aan deze voorwaarden, hij heeft
reeds niet onaanzienlijke — zij het nog niet geheel
voldoende toezeggingen voor financieelen steun,
ook van de postdiensten in Nederland en Neder-
landsch-Indië. Het vliegtuig zal hem zeer waar-
schijnlijk door de Nederlandsche Vliegtuigenfabriek
voorwaardelijk in bruikleen worden gegeven; ook
ten opzichte van de benzine- en olievoorziening zijn
hem zeer gunstige vooruitzichten geopend. De heer
Koppen geniet ook de voorlichting van zijn voor-
ganger op den luchtweg naar Nederlandsch-Indië,
den heer Thomassen à Thuesink van der Hoop, en
kan beschikken over alle gegevens betreffende
diens vliegtocht, welke in het archief van het
Comité aanwezig zijn, terwijl ook de commandant
der Luchtvaart-afdeeling en de Fokkerfabriek op de
ruimste schaal technische voorlichting en advies
verleenen.

Ofschoon dus de uitvoering van het plan nog niet
positief vast staat, kan worden gezegd, dat er goede
kansen zijn voor de verwezenlijking daarvan.

Blaasroeren voorheen op Java.

Een lezer, die blijkbaar met volle belangstelling
kennis heeft genomen van het artikel van den heer
J. A. Loeber „Het boek van Raffles” in het vorig
K. W., schrijft ons:

Het behoeft aan de waardeering voor Raffles
niets af te doen, maar wij Hollanders, hadden dan
toch al zoowat twee en een kwart eeuw vóór hem
over de Javaansche blaasroeren geschreven, die in
de oude journalen van dien tijd, zooals algemeen
bekend is, spatten werden genoemd.

In het jaartal van de Eerste Schipvaart (zie
D'Eerste Boeck, Cornelis Claesz, Ao. 1598, fol.
35 vº) vindt men o.a.: „ende sy bliessen met spat-
ten fenynighe pyltgiens op de onse soo dapperlyck,
dattet scheen oftet pyltgiens ghereghent hadde...”.
Over dezelfde reis elders, bij Hartgers (1648 blz. 66)
ook aangaande de Javanen: „gebruycken voorts
sekere spatten daer sy venynighe pyltgiens uyt blasen,
die aen 't eynde twee kerfken hebben, opdat de
venynighe punt, die van vischtant ghemaect is,
afbrecken soude...”

Van Week tot Week.

Dinsdag 4 tot Maandag 10 Januari.

Generaal M. B. Rost van Tonningen †. In den ou-
dom van 74 jaar is te 's-Gravenhage overle-
den de gep. luit.-generaal O. leger M. B. Rost
Tonningen.

Geboren te Paramaribo den 24en Octo-
ber 1852, genoot de Heer Rost zijne opleiding
de Kon. Mil. Academie te Breda en vertrok
1872 als 2e luit. naar Indië waar hij na
jaar dienst benoemd werd tot eerste
nant en in 1882 tot kapitein, in welke
rang hij o.m. in 1888 aan de Edi-expeditie
op de Oostkust van Atjeh deelnam, onder
generaal v. Tejn. Zijn gedragingen als kapitein
hadden zijn benoeming ten gevolge tot Ridder
Militaire Willemsorde 4e klasse. Als ma-
jor der artillerie, in welken rang hij in 1893
noemd was, nam hij een jaar later deel aan
Lombok-expeditie. Bekend is hij vooral
worden als leider van den terugtocht naar
Ampanan, die toen, na een overval, moe-
delijk plaats hebben.

Korten tijd daarna werd hem verlof
Nederland verleend. In 1898 benoemd tot
Hare Majesteit de Koningin hem bij
troonsbestijging tot haar adjudant in
gewonen dienst. Hij ging in 1899 opnieuw
Indië, waar hij, na eenigen tijd werkzaam
zijn geweest op het hoofdbureau der Artillerie,
aangesteld werd als chef van dat wapen-
den kolonelsrang ging hij in 1904 over in
van generaal-majoor. Als zoodanig was hij
velhebber van de Bali-expeditie in 1906, die
gunstigen uitslag volbracht werd. Aan
veldtocht heeft generaal Rost dan ook te-
ken zijn bevordering tot Ridder Militaire
lemsorde 3e klasse; te voren was hij reeds
noemd tot ridder in de orde van den Ne-
landschen Leeuw.

In Juni 1907 werd de thans ontslagen
noemd tot commandant van het Indisch
in den rang van luitenant-generaal; twee
later werd hij gepensionneerd.

Elders in dit blad wordt een waardeering
woord gewijd aan de nagedachtenis van ge-
neer R. v. T. in zijn kwaliteit van voor-
zitter onzer vereniging.

Oud-Gouverneur-Generaal Mr. D. Fock. In
dezer dagen te Rotterdam gehouden alg-
gadering van den Vrijheidsbond is, in de
van wijlen Mr. Dresselhuys, tot voorzitter
noemd Mr. D. Fock, oud-Gouverneur-Generaal
van Ned.-Indië, die deze benoeming heeft
vaard. In dezelfde vergadering hield Prof.
E. Moresco eene voordracht over Indië (in
band met de ernstige rustverstoringen),
van een kort verslag voorkomt o.a. in
Vaderl. van Zondag 9 Jan.

Ph. A. Broekhuysen †. Te 's-Gravenhage is,
leeftijd van 60 jaar, overleden de heer
Broekhuysen, oud-Oost-Ind. ambtenaar.

De Portugeesche Joden in Suriname. Den 7en
hield de heer Fr. Oudschans Dentz voor-
leden der Mij. der Ned. Letterkunde te
eene voordracht over: De kolonisatie van
Portugeesch Joodsche natie in Suriname
geschiedenis van de Joden Savanne. (Een
zicht bevat de *Nwe Rott. Ct.* van 8 Jan.
tendblad B).

Onderscheiding. Bij Kon. besluit is benoemd
officier in de Oranje Nassau-orde Raden-
pati Ario Djojonagoro, regent van Ban-
nagara (Banjoemas).

Dr. H. D. Tjeenk Willink. Bij Kon. besluit is
zoek eervol ontslagen met dank Dr.
Tjeenk Willink, als directeur der Middel-
Koloniale Landbouwschool te Deventer.

De legercommandant naar Atjeh. Aneta seind
Batavia, 5 Jan. De legercommandant, gene-
La Lau, is met de Tambora naar Atjeh
trokken voor een inspectie.

Het Marine-Etablissement te Soerabaja. Voor
afd. Den Haag der Kon. vereniging „De
Vloot” heeft de heer P. C. Coops den 5en
een voordracht gehouden over het Marine-
Etablissement te Soerabaja, voorafgegaan
enige algemeene opmerkingen over die
(Een vrij uitvoerig overzicht gaf het
van 6 Jan., ochtendbl.).

DE VRIJE SCHOOL

Gevestigd VAN SPEYKSTRAAT 46

'S-GRAVENHAGE

LAGER ONDERWIJS EN OPLEIDING TOT HOOGER ONDERWIJS

volgens nieuwe pedagogische inzichten.

Spreekuur dagelijks van 11.30 tot 12.30 uur of na voorafgaand overleg

communistiche woelingen ter Sumatra's Westkust. Uit de verschillende Aneta-telegrammen welke de dagbladen publiceerden, is af te leiden dat in het gedeelte van de Padangsche Bovenlanden, waar de communisten gepoogd hebben hun slag te slaan, het Bestuur thans den toestand volkomen meester is. Aangezien het den wensch van den Gouverneur-Generaal (Aneta-telegram van 7 dezer) „dat de onlusten krachtig en voortvarend onderdrukt worden en dat de schuldigen en aanstokers in het geheele gewest rusteloos opgespoord en opgevat worden, opdat aan de terreur ook en voornamelijk in het belang van de welgezinde bevolking spoedig een einde kome”, is het te voorzien dat de rust niet zoo heel spoedig volkomen zal zijn teruggekeerd. Alleen in het Siloengangsche bedroeg het aantal gearresteerde personen reeds circa 550, het totaal aantal doden circa 100. (Aneta, 8 Jan.). Van de mannelijke bevolking van Padang-Siboesoek zijn er niet minder dan 267 onder militair gezag naar Sawahlonto gebracht; ook in Soengeilassie is een groot aantal personen gearresten.

In bovengenoemd telegram van den gouverneur aan den resident van Padang wordt ook gezegd: Ik breng gaarne hulde aan het bestuur, politie en leger voor hun flink optreden bij de recente onlusten. Deze hulde is zeker welverdiend, want dat thans de taak voor hen, die het wettig gezag tegenover het misdadig optreden der communisten moeten beschermen en herstellen waar dit verloren ging, buitengewoon zwaar is, blijkt o.a. uit een Aneta-telegr. van den 8en: „Twaalf brigades marcheusee, onder de kapiteins Akkersdijk en Wissemma, vertrokken Zondag uit Tandjong Priok naar Padang ter vervanging van de overmoeide troepen.”

woelingen op Java. Batavia, 8 Jan. (Aneta). De communistiche hoofdleider bij den aanval op Sawahan, op wiens hoofd een premie was gesteld, is te Solo gearresteerd.

7 Jan.: Twee brigades marcheusee keeren uit Bantam naar hun garnizoen terug.

6 Jan.: De Landraad te Batavia veroordeelde zeven nieuwe beklaagden, verdacht van moord op een politieagent, twee tot de doodstraf, één tot levenslange gevangenisstraf, één tot twintig jaar, één tot twaalf en twee tot 10 jaar gevangenisstraf.

Naar aanleiding der doodstrafvonnissen is van wege de S.D.A.P. een telegram aan den Gouverneur-Generaal gezonden van den volgende inhoud:

„Het partijbestuur der Sociaal-Democratische Arbeiderspartij, ofschoon betreurend en afkeurend de oproerige beweging in Indië, die naar zijn oordeel niet den juisten weg volgt, waarlangs het Indische volk zijn rechten en belangen kan doen behartigen, dringt er bij U ten ernstigste op aan, dat de doodvonnissen tegen opstandelingen uitgesproken, niet ten uitvoer worden gelegd.”

In verband met de onlusten zal eene belangrijke legeruitbreiding op Java plaats hebben. Aneta seint dd. 7 Jan., dat de kosten op f 4.500.000 worden geraamd.

Ook schijnt het voornemen te bestaan, de politie belangrijk te versterken. Het Vaderl. meldt n.l. vernomen te hebben dat een dezer dagen een extra-Politieblad zal verschijnen, waarin sollicitanten worden opgeroepen voor 20 commissarisplaatsen en 70 opzienersplaatsen bij de politie in Ned.-Indië.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt.

„Vaartuigen in Tropisch Nederland”.

„Wat een heerlijke vormen heeft zoo'n Djoekoeng! Ik ken geen vaartuig ter wereld, waarvan de bouw het ontstuijgig voortwaarts snellen over woelig water zoo schitterend uitdrukt. Daar is een Hollandsche botter of hoogaars een plomp stuk hout bij.”

Bizonder typisch is de prent, die ons naar Djembrana in het Zuid-Westen van Bali verplaatst, waar bij het dorpje Loloan, eenige elegante vlerkprauwen op het strand liggen. Het zijn vaartuigen van Boegineezen, die in de paalwoningen huizen, rondom een groote bamboestoel gebouwd, welke een pracht diep-zwarte, ronde schaduwplek op het schelle strand werpt. Een hoogst schilderachtig geheel!

booten, die er in de Oost te vinden zijn en toen al wees hij er met nadruk op, hoe noodig 't is, dat collecties en beschrijvingen er van worden aangelegd. In de aflevering van Augustus 1926 begint hij zijn artikel met hieraan nogmaals te herinneren en merkt o.a. op:

„Het scheepsmuseum te Amsterdam heeft een uitgebreide verzameling bijeen, maar alles heeft betrekking op de Hollandsche scheepvaart; van de inlandsche in ons tweede vaderland in de tropen is er zoo goed als niets te vinden.”

Ook is er maar weinig gepubliceerd over dit belangrijke onderwerp. Dit kan men het best gewaar worden uit het artikel „Vaartuigen”, in de „Aanvullingen en Wijzigingen op de Encyclopaedie van Ned.-Indië”, verschenen in Maart 1923, welk artikel gebaseerd is op het gelijknamige, in 1916 geschreven door P. C. Coops en G. P. Rouffaer in diezelfde Encyclopaedie.

In laatstgenoemd opstel staat:

„Uitgebreide of enigszins volledige opstellen betreffende de inlandsche vaartuigen ontbreken feitelijk, op één uitzondering na, geheel! Slechts één opstel, voorkomende in het „Tijdschrift voor Nijverheid in Ned.-Indië”, deel I 1854, bevat zeer belangrijke gegevens, n.l. de studie van den zeeofficier G. F. de Bruyn Kops: „Iets over de zeevaart in den Indischen Archipel.”

Ook de nieuwe bewerker van het artikel „Vaartuigen”, die dit met G. F. de B. K. onderteeft, noemt vermeldde studie „nog steeds de voornaamste bron”.

„En dat artikel is nu al zeventig jaar oud!” merkt de heer W. O. J. Nieuwenkamp terecht op.

Verder noemt G. F. de B. K. nog „De Hulpmiddelen der Zeevisscherij op Java en Madoera” van Dr. P. N. van Kampen in de „Mededeelingen van het Dept. van Landbouw no. 9, 1909 en „The Outriggers of Indonesian canoes” in het „Journal of the Royal anthropological Institute” 1920 als later verschenen bronnen en voegt daaraan toe:

„Het is zeker ernstig zaak, dat de verdere dieper gaande studie der Indonesische vaartuigen spoedig ter hand genomen wordt, daar in den loop der laatste halve eeuw reeds verscheidene prauwtypen verdwenen en andere aan het verdwijnen zijn.”

Evenals de heer Nieuwenkamp zijn wij dit volkomen met hem eens, terwijl wij het laatste tevens uit een kunstooipunt ten zeerste zouden betreuren.

De artist Nieuwenkamp heeft dan ook niet nagelaten op zijn verschillende reizen door Indië steeds schepen te ekenen, waar hij die maar tegenkwam. Zijne tochten strekten zich tot heden uit over: Sumatra, Java, Bali, Lombok, Soembawa, Soemba, Roti, Timor, Alor, Kisar, Lèti en Koma, dus tot het grootste gedeelte van de eilanden, die in één lange reeks, het zuidelijk deel van den Archipel vormen.

In de jongste Augustus-aflevering van „Nederl.-Indië Oud en Nieuw” zien wij een vijftal bijzonder fraaie voor- en achterstevens van Bataksche vaartuigen van het Tobameer weergegeven en een „Visschersprauw op het strand bij Benkoelen”, waarbij hij schrijft, dat: „zijn bedoeling alleen is om door tekeningen te toonen, hoe sierlijk van vorm, hoe mooi versierd er zelfs nu nog, talrijke vaartuigen varen in onze Oost. Daar de opstellen in de Encyclopaedie niet geïllustreerd zijn, kunnen die daar in 't geheel geen denkbeeld van geven.”

De weergaven van vaartuigen op Bali en Lombok in de October-aflevering van hetzelfde tijdschrift geven niet minder fraaie beelden te zien. Vol verrukking schrijft hij:

„Wat een heerlijke vormen heeft zoo'n Djoekoeng! Ik ken geen vaartuig ter wereld, waarvan de bouw het ontstuijgig voortwaarts snellen over woelig water zoo schitterend uitdrukt. Daar is een Hollandsche botter of hoogaars een plomp stuk hout bij.”

Bizonder typisch is de prent, die ons naar Djembrana in het Zuid-Westen van Bali verplaatst, waar bij het dorpje Loloan, eenige elegante vlerkprauwen op het strand liggen. Het zijn vaartuigen van Boegineezen, die in de paalwoningen huizen, rondom een groote bamboestoel gebouwd, welke een pracht diep-zwarte, ronde schaduwplek op het schelle strand werpt. Een hoogst schilderachtig geheel!

DANSSCHOOL „DUINOORD”

De Heer en Mevrouw BROK
ARCHIMEDESSTRAAT 64 - TEL. 37007
DEN HAAG
Gevestigd sedert 1912

Prive-Lessen

voor elken leeftijd, dagelijks en op ieder gewenscht uur a f 2.50 per lesuur; 2 personen f 3.50.
Vanaf heden dagelijks inschrijving van nieuwe leerlingen voor den Voorjaars-Cursus.

WAAROM

vestigen zich zoovele oud-Indischgasten te Brussel?

OMDAT

het klimaat er veel zachter is;
Brussel meer biedt dan welke andere stad in Nederland;
vooral omdat de belastingen er veel lager zijn.

VRAAGT

de brochure: „Waar zal ik mij vestigen?” aan het Office „INSULINDE”, 57 Boulevard Botanique, Brussel, het eenigste Nederlandsche bureau in vaste goederen, assurantie's en hypotheeken in België.

Bijkantoor: **Woningbureau „De Concurrent”**
Thomsonlaan 52, Den Haag, alwaar ook de brochure gratis verkrijgbaar is.

BOUW-, WONING- en ADVIESBUREAU „KLIMOP”

LAAN v. MEERDERVOORT 592A - TELEF. 35739
DIRECTIE: STEPH. CLAUS
DEN HAAG

Wij hebben Te Huur 1e en 2e Etage woningen bij 't Valkenboschplein te Den Haag voor slechts f 35.— per maand. f 420.— per jaar. Deze woningen worden opnieuw geschilderd en naar keuze behangen. Ze zijn zeer ruim m. flinke vierkante keukens. Spoed gewenscht. Verder Te Huur en Te Koop alle soorten Woningen en Huizen. Ook elders. Inlichtingen worden gaarne kosteloos verstrekt door STEPH. CLAUS, Directeur Bouwbureau „KLIMOP” - Telefoon 35739.

WANNEER U PERIODIEKEN

wilt uitgeven, wendt U dan tot ons. Wij zijn daarvoor speciaal ingericht en kunnen derhalve voor

goede en tijdige aflevering

zorg dragen - Desgewenscht verzorgen wij mede voor U de

Administratie en Expeditie

Onze rotatiepersen staan gereed voor Uw GROOTE OPLAGEN, onze prima snelpersen voor die tijdschriften waarbij het vooral op KUNSTDRUK aankomt

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN

NOBELSTRAAT 20 - DEN HAAG - TEL. 11987

HOTEL-RUBRIEK

APELDOORN

Hotel VAN DER BURG

Iste en oudste huis ter plaatse Modern comfort
Volledige pensioenprijs f 5.-

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde”, Bankapl. 2, Den Haag, Tel. 54148. Dir. bij Schev. B. 5033 Str. k. en w. w. op de logeerk.	Pension PETRONELLA, G. Reijntstr. 36-38. 16 k. Logies m. ontb. f 2.50 p. p. p. d. Ook afz. Etage. t. huur. 5371 H. A. LEBBING, Cuisinier
Hotel Rest. „DUINOORD”, Sweelinckplein Spec. bezocht d. Ind. Fam. 5020 OOSTERWIJK & V. D. LEUR	Hotel „Promenade”, Oude Schev. weg 21, Tel. 50454 Prachtige ligging. Matige prijzen. 5085

HILVERSUM

Pension „PATRIA”

Lindenheuvel 2
Telefoon 2198
ZOMER- EN WINTERVERBLIJF
Aanbevelend, N. J. van Rangelrooy

BESCHIKBAAR.	BESCHIKBAAR.
BESCHIKBAAR.	BESCHIKBAAR.

Voor het bereiden van een goede rijsttafel zijn de

Recepten van een Ind. Kokki

onmisbaar „De Ind. Rijsttafel” door FR. BLOM, Schrijver van „Moderne Kookkunst”, verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgeefster Nobelstraat 20, Den Haag.

Prijs f 1.00

MAISON BLOM

2e Schuytstr. 77-79 - DEN HAAG - Tel. 33703

Het adres voor
Diners aan huis bezorgd

WIJ VERVAARDIGEN

ALLE soorten drukwerk met één uitzondering: het slechte.

Een proef zal U overtuigen

zoals zoovelen vóór U overtuigd werden en onze klanten bleven.

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
DEN HAAG :: NOBELSTRAAT 20 :: TEL. 11987

HOTEL DES INDES

WELTEVREDEN (Batavia)

Oudste en modernste Hotel ter plaatse
ZEER BILLIJKE TARIEVEN

In Djawa, het tijdschrift van het Java-Instituut, waarvan het lijvige September-nummer, ter gelegenheid van het 4e Algemeen Congres te Soerabaja, geheel gewijd was aan Oost-Java en Madoera, schrijft Mr. A. J. G. Maclaine Pont, met groote liefde voor zijn onderwerp, een artikel over „Prauven”. Hij vindt, dat de prauw, het kleine vaartuig, waarmee onze Indische broeder een zijner eerste levensbehoeften wint en vervoert, een zeer afzonderlijke bekoering heeft. Het is een voortbrengsel van ambacht en overgeleverde kunde en vertoont zeer uitgesproken typen. Ook oefent het groote aantrekkingskracht uit; omdat bij de vervaardiging, welke geschiedt door onbedorvenen, die werken door overname van het goede van elkaar, die onbewuste dienst van het echte en het schoone plaats heeft, dien wij aanduiden, wanneer wij zeggen, dat er een „stijl” is. Terecht merkt schrijver op:

„Een vaartuig heeft een sprekend uiterlijk voor wie de taal der zee en van het verdere water verstaat. Het is een voorwerp, ontstaan door de eeuwenlange overlevering van wat ter zake der ervaring van de moeilijke omstandigheden, onder welke het werd gebezigd, door kundigen aan kundigen is overgeleverd. Is het wonder dat zij, die er verstand van hebben, eerbied voelen voor deszelfs vorm?”

Uitvoerig gaat schrijver de verschillende vormen en bouwwijzen der prauwen na en wijst daarna met klem op de noodzakelijkheid van het wegemen van alle belemmeringen, welke op de inlandsche scheepvaart en vischvangst drukken; in de eerste plaats de zout-belasting en de moeilijke verkrijgbaarheid van djati-hout.

Wat het aanbrengen van Westersche technische verbeteringen betreft, waarschuwt schrijver terecht tegen het nemen van proeven door ondeskundigen. Praktische, nieuwe uitvindingen worden, zooals reeds gebleken is, door belanghebbenden wel overgenomen. Daar 't anderen zijn, die er mee te werken hebben, moeten wij de ontwikkeling aan hen overlaten, al behoeven inmiddels overheid en belangstellenden niet stil te zitten.

De oprichting van maritieme musea, zoowel te Batavia als te Soerabaja en Makassar, lijkt schrijver zeer doelmatig, daar zij ook sterk het Inlandsch publiek zullen trekken, zooals de ervaring op ander gebied geleerd heeft. Z.i. moet de opzet daarvan zijn, dat de handel en nijverheid in binnen- en buitenland, die er belang bij kan hebben, in de gelegenheid wordt gesteld ten toon te stellen, met recente prijsopgaven en adressen. Aangetroffen voorbeelden trekken en doen volgen.

Zich verder met de prauwen bemoeien is, naar schrijver meent, bijna niet mogelijk. Ze bestaan enkel, als het vanzelf gaat. Van ambachtsscholen stelt hij zich weinig voor. De meester leert het hier een ander, ter zake kunnen wij weinig verstandigs verrichten. Maar wel kan men belemmeringen wegnemen, b.v. waken tegen hindering bij passen-over-schrijving en -onderzoek.

Ook zouden wij op de eenvoudigste wijze wat opleiding kunnen geven. Het is verbijsterend hoe weinig z.i. de Inlandsche visschers veelal van scheepslichten en van het aanvaringsreglement weten. Bij bezoeken van gouvernementsvaartuigen zouden b.v. op een bijeengeroepen samenkomst van prauwlieden daarin onderricht kunnen worden gegeven. De achting voor onze beroepsmenschen zou er zéér door vermeerderen en het nut niet uitblijven.

De scheepvaart en de prauwenbouw zouden toenemen, de welvaart en de kunstnijverheid er door worden bevorderd.

„Ned.-Indië is door zijn uitgestrekte kusten een land, dat op zee aangewezen is. Hoe bitter weinig lijkt 't er nog op. Maar van wat er is, is véél meer te maken dan nu plaats heeft.” Zoo eindigt Mr. Maclaine Pont zijn belangrijk betoog.

In hetzelfde Dwaja-nummer wordt door R. Achmad Wongsoewojo een artikel gewijd aan „De gebruiken bij bouw en te waterlating van een prauw in het Sampangse”. Uit de beschrijving der ceremoniën en daarbij gebruikelijke voorschriften blijkt, welk een gewichtige rol het vaartuig vervult in het leven van den Madoerees.

Ook burgemeester G. J. Dijkerman wees in zijn openingsrede van bovengenoemd congres op de belangrijkheid van scheepvaart en vischvangst zoowel voor Oost-Java als Madoera en zeide o.m.:

„De betekenis van hun vaartuigen voor henzelf wordt door de bevolking het beste tot

Zang, Hygiën. spreker

Declamatie - Ademgymnastiek
Behandeling van spraakgebreken

HENRIETTE J. ALMA

Gewezen assist. van Jeanne van Oldenbarneveldt, Berlijn
Spreekuur DINSDAGS en VRIJDAGS 1 tot 2.
Sweelinckstraat 185 - 's-Gravenhage
Aanbevelingen van H.H. Doktoren.

uiting gebracht door de liefde en het kunstner-gevoel, waarmede zij worden gebouwd en opgevoerd.

„En wie het visschersbedrijf hier wat heeft leeren kennen, zal mij zeker toegeven, dat daarin nog zeer belangrijke uitingen van inheemsche energie worden gevonden, een gunstigen bodem vormen voor daarop te oefenen invloeden tot herleving van kunstnijverheid.”

Persoverzicht uit de Indische Bladen

I. UIT DE EUROPEESCHE PERS.

Belaagd gezag.

Wat men vermoedde, is thans zekerheid: wij leefden in Ned.-Indië een lang voorbereide kruitproef, die mislukte — maar bedoeld was als algemeene opstand op geheel Java. De Loc. en 29 Nov. blz. 33 en 3; 1 en 3 Dec. blz. 34 en 35 somt de feiten op en constateert dat wij thans wel dat het mogelijk was in Indië met voortdurend contact met het buitenland een opstand te organiseren. Men vond daartoe vele en bekwame leiders bereid. Onder die leiders zijn niet alleen schrandere lieden, er zijn er velen, die van goede komst zijn. Een der ontwikkeldste is Moen Thoen de zoon van een oud-wedono van Pekalongan. Onder de leiders zijn meerdere zoons van bestaande ambtenaren en zelfs gewezen assistent-wedono's in de lagere rangen veel desa-onderwijzers, spwegpersoneel enz.; terwijl een der voornaamste feiten is, dat men niet alleen overal ingewijde leiders had, maar dat deze eveneens overal konden zorgen voor benden van 50 leden per sectie. Dat was — desavolk. Dit zeer ernstig symptoom wijst o.m. op zeer onvoldoende informatie der besturen, terwijl voorts nog eens weer de val op dien grooten factor: den bestuursdwang het contact met de bevolking. Wellicht — zoo concludeert De Loc. — zal de kennis van het volkplan der communisten — en van de mate waarin dit tot uitvoering kon komen — er thans allen overtuigen, dat hier de hoogste landsbelangen het spel staan. De interneering van alle leiders een goede maatregel. Nu men weet hoe diep verzet toch is ingevreten en hoe duizenden met verzetgeest zijn besmet — de P.S.I., die er niet deelnam, belegde nochtans tijdens de ongeregelheden op verschillende plaatsen geheime vergaderingen, waar Allah's zegen voor de wapenen was afgesmeekt — zal men inzien, dat met de interneering der leiders niet volstaan kan worden, maar talrijke maatregelen: de gerechtelijke bestrijding waar mogelijk, het leger-herstel, de politieuitdijing en bepaalde wetswijzigingen gebiedend en zakelijk zijn, opdat men tegen elke poging tot haling gewapend zij. De lessen dezer dagen men niet straffeloos ongebruikt laten.

De Loc. (4 Dec. blz. 33) kan zich niet geheel eenigen met de Verklaring der Regeering in Volksraad over de jongste ongeregelheden, doch komt tot de conclusie, dat de Regeering stellig in geslaagd is allen te overtuigen van kracht van haar beleid tot bescherming van het Volk en Regeering van Indië tegen aanslagen der communisten.

Wij vestigen de aandacht op De Loc. (30 blz. 17 „Veldpolitie”; 1 Dec. blz. 29 „Recherche”; 2 Dec. blz. 9 „Politiereserve”), het Soer. Hbl. (Nov. 2de bl. „De troebelen en rechtspraak”; 3 Dec. bl. „Van onze Buren”; 27 Nov. 2de bl. „Het Britsch Rijk”), het Bat. Nwsbl. (3 en 6 Dec. 2de bl. „Aankomst van Brieven over Rusland”) en de Cr. (11 Dec. „Uit het verre Oosten”).

De onlusten.

Het Soer. Hbl. 27 t/m. 3 Dec., het Bat. Nwsbl. 1 t/m. 7 Dec. en de andere dagbladen vermelden hune verslagen en commentaren.

Alles bij elkaar zijn in geheel Bantam 60 arrestaties aan de relletjes gedood. Over de arrestaties zijn gedaan; het grootste deel der arrestaties zijn gedaan; het grootste deel der arrestaties zijn gedaan; het grootste deel der arrestaties zijn gedaan.

Het Soer. Hbl. (27 Nov. 3de bl. „De troebelen in Bantam”) hepleit de heffing van een strafbelasting in de opstandige streken van Bantam. De welvarende gebieden, waar geen economische vooruitgang te ontdekken valt, waar geen enkele te ontvredenheid of aanleiding tot overmatige

C. HOOGENDOORN BOUWT HEERENHUIZEN

op Duinzicht, vrije grond, in prijzen van f 11.500 tot f 25.000
volgens ontwerp van de Architecten VERSCHOOR en VAN DER WEELE

Inlicht.: Directieket einde Oostduinlaan en leplan 201, Den Haag: Tel. 15167 en 33227

gegeven, dienen zelf hun roekeloos avontuur metalen. De vrouwen die de potten rijst gestoomd hebben voor de rondtrekkende moordende, brandende mannen, de katjongs die de berichten hebben overgebracht, de ouden van dagen die onze compagnie met smoesjes aan de praaf hielden, de richtgevers met hun looze tijdingen, hun afmatende dreigingen, en al die „goeden” die maanden zwegen, terwijl de bewapening, exercities, gewijdingen en correspondenties rondom hen hadden — zij voelen zich schuldig; ze zijn nodig en verdienen een correctie.

De *Deli Crt.* (7 Dec. „De gearresteerde verdeders”) gelooft niet dat er op den duur ooit een keur zou kunnen zijn geweest van een groot succes voor de revolutionairen. Ten leste zou de regering toch het woord aan de militaire macht moeten laten, die waarschijnlijk ook de vullers gebruikt had, als dat voor het eigen noodig was. Men heeft de zaak, dank zij de afgaande mislukking, thans eenvoudiger kundigheden en voor het gevoel van de *D. C.* is dat veel liever. Al staat het voor haar vast, en nu ook maar weinig intimidatie van het laan van het verzet is uitgegaan. De massa rijpt de interneeringen niet, noch de straf van jaren opsluiting. De *Deli Crt.* van 9 Dec. „aanstaande interneeringen” en „De Pers bij Landvoogd”) heeft den indruk gekregen, dat de regering inderdaad bij de a.s. interneeringen schaal te werk wil gaan, die vruchten kan erpen. Merkwaardig noemt de *Deli Crt.* (10 Dec. „De Landvoogd”) het bericht — dat de „Java- aan de bespreking van de Pers-audiëntie gram d.d. 10 Dec.) nog vastknoopt en dat ont is aan een onderhoud met den sedert kort treden procureur-generaal — over de wenscheid van de interneering van een paar duizend munisten en over het effect dat een aantal onnissen op de menigte zou hebben. Dit — vervolgt de *D. C.* — is weinig anders herhaling van wat verschillende dagbladen in den aanvang over de repressie der communistische aanvallen hebben geschreven. Dit he niet te verwonderen. Ieder die hier in Indië ren tijd is en van nabij met de Indische vleving in aanraking is gekomen, heeft daar zijn gevestigde meening. Het kan slechts gunstige resultaten leiden, wanneer onze regering zou blijken buiten het praktische leven aan.

De groote waan.

De heer Z(entgraaff) betoogt in het *Soer. Hbl.* Nov., 1 en 2 Dec. 3de bl.) dat men er ver van moet zijn dat nieuwe communistische en zullen oploopen, hooger dan de vorige. De regering heeft — zegt Z. o.m. — thans te wer in twee richtingen. In de eerste plaats: de strijd de communistische actie, hier vooral een tegen personen. In de tweede plaats: het dat kan dienen om eene bevolking — die pieel niets van het communisme begrijpt, hiervoor iets voelt, doch door zijn voorbeheid tot geestelijke afdwalingen, tot uitbar na langdurige accumulatie, overal eene geelijke prooi van valsche profeten kan worden houden of te brengen in een toestand van wicht in eene stemming welke zooveel moge rij is van ernstige onbehaaglijkheid, derhalve sfeer welke haar voor destructieve actie zoo weinig mogelijk ontvankelijk maakt. De *Einhoven* zond in 1916 zijn ambtenaren brief, waarin hij aanduidde de noodzakelijk om wijziging te brengen in de gevolgd richte welke beoogde: „de ontwikkeling der Inbedoelende, vooruitstrevende bestuursambte en dan naar de begrippen, het bevattingver den geheel vrijen wil en de draagkracht der vulling te doen plaats hebben.” Deze woorden ook in 1926 zijn geschreven. Wij mogen de der historie niet in den wind slaan; zelfs veel dat ons historie schijnt te zijn, vermoede vredenheid werd uitgestrooid. Bovendien, wij en immer in denzelfden cirkel rond. Er is aan cher voor de onderstelling dat het nà 1918 nog verbetering is gegaan met de talrijke maatregelen wening en hervorming. De speciale dien- men geleidelijk groter onafhankelijkheid, Dezelen steeds meer onttrokken aan het toezicht der stelijke bestuurshoofd” hetgeen eene ernstige is. Niet ieder, ook al moge hij zijn vol kennis

en van goeden wil, behoort op deze bevolking te worden losgelaten met zijn drift tot experimenteer- ren, en het lijkt wel een kwestie van de eerste orde: hoe schakelen wij, tusschen die diensten en de be- volking, de ambtenaren van het Binnenlandsch Bestuur weer in? Zeker is het dat als algemeene oorzaak van ontevredenheid in hoofdzaak moet worden gedacht aan de reactie der bevolking op de onophoudelijke prikkels van talrijke hervormingen en maatregelen, goed bedoeld, doch in wezen: eene steeds verder gaande aanvreting van de typisch Oostersche maatschappij. Indien wij niet zelf het roer omwerpen, zullen wij er ténslotte toe worden gedwongen door de gestaag groeiende kracht der ontevredenheid.

Kweekschoolplan.

Het Kweekschoolplan is met 29—7 stemmen door den Volksraad aangenomen (*Bat. Nwsbl.* 6 Dec.). De voorbereidende opleiding zal zooveel mogelijk gelijk zijn aan het Mulo. Dit te verstaan als praktisch gelijkwaardig. Tusschentijdsche over- gang van het Mulo is mogelijk. Van de beschikbare plaatsen op de Europeesche Kweekschool wordt 25 pCt. gereserveerd voor Inlandsche abiturienten. De personeelsformatie van de Holl.-Inl. school, resp. Holl.-Chin. school, zal belangrijk meer tege- moeten komen aan den eisch van vrijwel den geheelen Volksraad, dan mocht worden verwacht. Trouwens, reeds thans wordt door aanvulling boven de for- matie — 100 Indische hulp-acte-bezitsters zijn daarvoor beschikbaar — een betere toestand ge- schapen en straks zullen de geslaagden van de Holl. Kweekschool het materiaal komen versterken.

Dr. G. J. Nieuwenhuis schrijft in de *Java-Bode* (2 Dec.) over „Eenheid of splitsing?” Het Wes- tersch lager onderwijs beweegt zich in Indië in drie richtingen (E. L. S., H. C. S. en H. I. S.), maar richt de koers naar één eindpunt: de Mulo. Ver- schil van opleiding beneden, en eenheid boven. Zoo- wel de H. C. S. als de H. I. S. zijn vreemde planten op dezen bodem, ze brengen een andere gedachten- wereld, een andere denkwijze, andere waarden. En dat alles kan — als het gebracht moet worden — het best gebeuren door hen, die in die gedachten- wereld zelf zijn opgevoed. Bezetting met zooveel mogelijk Nederlandsch personeel acht schr. dus een eerste bestaans-eisch voor de H. I. S. De bezetting kan nooit geheel een Europeesche zijn, om het geld niet, om het gebrek aan personeel niet, en om het onderwijs evenmin. Want de H. I. S. is ook een school waar aan Inheemsche cultuur wordt gedaan, niet gescheiden, maar samen met de Nederlandsche. En daarom zijn er leerkrachten noodig, die wat minder Nederlandsch mogen denken (daar zijn hun Hollandsche collega's voor), maar daarvoor uit- muntend de landstaal en het Maleisch beheer- schen en hun eigen cultuur kunnen brengen. Aan die zeer speciale eischen kan geen algemeene kweekschool voldoen, ook niet door middel van het Dalton-stelsel. Om goed les te kunnen geven in landstaal en Maleisch, om aan de eigen eischen der drietalige school met al haar ingewikkelde problemen, vooral bij het leeren van het Neder- landsch, goed te kunnen voldoen, is een eigen op- leiding noodig, niet gestoord door de aanwezigheid van een ander type met andere eischen. Dat voert tot drie soorten kweekscholen, een Europeesche, een Inlandsche en een Chineesche, die drieërlei bevoegdheid geven van ongeveer hetzelfde peil. Die gelijkwaardigheid acht schr. echter een onafwijs- bare eisch.

De poenale sanctie.

De heer Stokvis heeft het vraagstuk der poenale sanctie in den Volksraad opnieuw ter sprake ge- bracht (*Deli Crt.*, 6, 7, 8 en 10 Dec.). Het is — vol- gens de *Deli Crt.* — algemeen bekend dat de poenale sanctie, behoorlijk toegepast, geen der euvele zijden behoeft te hebben, die haar zoo gaarne worden toegeschreven. Indien de onder- nemers zelf op de bres staan om alle verkeerdheden, waartoe enkelen dit instituut misbruiken, zoo grondig mogelijk uit te bannen en te voorkomen, dan kan het niet anders of de verdiensten van dit systeem zullen erkend blijven. *Deli* moet de poor- ten wijd openwerpen om iedereen de gelegenheid te geven na te gaan hoe dat stelsel hier in de praktijk werkt. Volksraad- en Regeeringsleden moeten evenzeer als vooraanstaande particulieren in staat gesteld worden om de arbeidsomstandig- heden hier te leeren kennen. Het lijkt geen twijfel of de ondermijnende actie kan gemakkelijk gekeerd worden. Laat men alle krachten inspannen om de

NIJMEGEN

HAARDEN

GEERS - JAARMA
SURDIAC - VULCANA

KACHELS

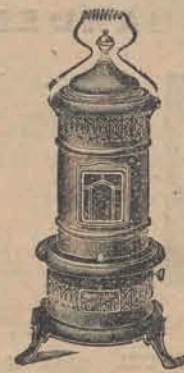
ETNA - GODIN - HALLER

FORNUIZEN

gesfagen en gegoten

GROOTE KEUZE MET

:- LAGE PRIJZEN :-

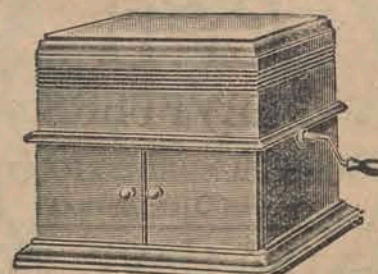
G. F. A. DRIESSEN LANGE HAZELSTRAAT 54
BROERSTR. 19 naast de kerk

Muziekhandel DAJOS BELA

Badhuisstraat 619 - Tel. 54754 - Fred. Hendriklaan 190
SCHEVENINGEN, 's-GRAVENHAGE.

GROOTE VOORRAAD RUIME KEUZE

Columbia-
Odeon,
Musica-
Linström-
Beka-
PLATEN en
MACHINES

Violen
Mandolin.
Banjo's,
Guitaars,
Snaren,
Onderdeel.
Piano Muz.

HUURKOOP SYSTEEM

Speciale machines en verzending voor INDIË.
EIGEN REPARATIE-INRICHTING. ZIET ÉTALAGE.

BURGERS' FOTOHANDEL

STEENSTRAAT 84 .: ARNHEM.

EN GROS EN DETAIL

Tropencamera's, 9 x 12, dubbelbodern uittrek, voor platen en filmpacks, hoogfijn gepolijst, zwaar koper beslag, geel leder balg, koperen chassis in étui, dubbel anastigmat, f:4.5 in compur ad f 85.- per stuk.
Prima metalen Tropencamera's, 9 x 12, dubbel bodern uittrek, voor platen en filmpacks, dubbel anastigmat, f:5.4 met 3 chassis in étui ad f 45.- per stuk.
Metalen Tropencamera's, 9 x 12, tandradinstelling E. R. applanat f:7.2 ad f 17.50 per stuk.
Prima Klappcamera's, 9 x 12, met 2 chassis, applanat f:8 ad f 9.75 per stuk.
Filmpack Chassis, 9 x 12, ad f 1.60 per stuk.
Cassetten, 9 x 12, ad 55 cts. per stuk.
Automatische Ontspanner voor moment ad f 3.25 p. st.
Automatische Ontspanner voor tijd en moment 16.- p. st.
Metaal Stativen, 4-deelig, f 3.50 per stuk, 5-deelig f 4.50 per stuk, 7-deelig f 5.75 per stuk. alle prima koper.
Ledertassen, 9 x 12, krokodilpersing, fluweel gevoerd, ad f 5.25 per stuk.
Verder **AGFA Filmpaks** en **Rollfilms**, etc.
Conditie: 1/2 bij bestelling, 1/2 onder rembours.
Verpakking 3 pCt. der factuurwaarde.
Bij Engrosafname reductie.

Ontbreekt het U aan gelegenheid onze Koloniën te bezoeken, neem dan een abonnement op het rijk geïllustreerde Maandblad S

Nederlandsch-Indië Oud en Nieuw

Abonnementsprijs 20 Gulden per jaargang
Directie en Adm. Nobelstraat 20, Den Haag

BRIEVEN en stukken, de afdeeling Advertenties betreffende, uitsluitend te adresseeren: Administratie Koloniaal Weekblad, Nobelstraat 20, Den Haag. Dus NIET enkel Drukkerij Ten Hagen.

N.V. J. v. VUUREN'S HANDEL-Mij.
BRANDSTOFFENHANDEL

DENNEWEG 67a

DEN HAAG

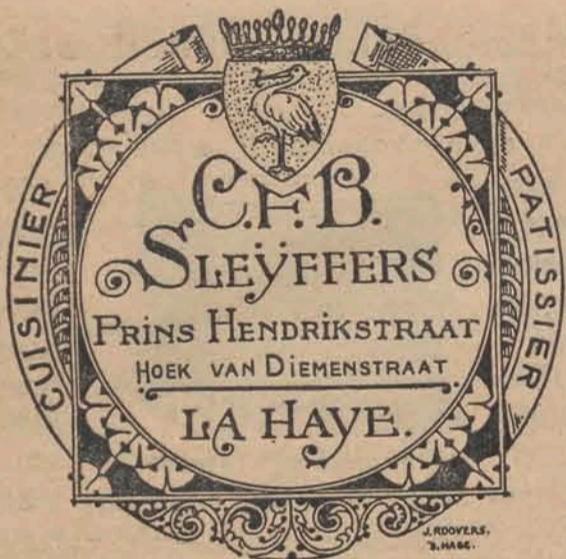

TELEFOON

14427

5217

Wenscht gij te ontvangen te kwaliteit brandstoffen, tegen billijken prijs en gegarandeerde maat? Bel dan op **14427**.

BRIEVENBUS - PRULLEMAND

Dit is vaak de weg, die uw reclamedrukwerk aflegt, terwijl het moet zijn:

BRIEVENBUS- HUISKAMER OF KANTOOR

Tegenwoordig vindt men zóóveel drukwerk in de bus, dat het aankijken niet waard is, dat telkens het heele zaakje dadelijk weggegooid wordt. Uw drukkosten, bezorgloon of porto, alles is dan oók weggegooid!

Waarom dan geen reclamedrukwerk rondgezonden, dat door zijn aantrekkelijkheid opvalt, gelezen en vooral: bewaard wordt? Zulk drukwerk krijgt U niet van knoeidrukkerijtjes en evenmin van Multiplicators, doch wel van de

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTRAAT 20 * DEN HAAG

KONINKLIJK ZOÖLOGISCH BOTANISCH GENOOTSCHAP

WORDT LID

VRAAGT PROSPECTUS TEN KANTORE
BENOORDENHOUTSCHEWEG 2
TELEFOON 11292 DEN HAAG

Accountantskantoor van
C. STENEKER & J. SIBLESZ Jr.
Leden van het Ned. Inst. van Acc. 5283
's-Gravenhage - Prinsegracht 72 - Tel. 36927
- Inrichten en controleeren van boekhoudingen. -

arbeidstoestanden hier verder te volmaken, laat men ten koste van alles voorkomen, dat nieuwe schandalen als van onlangs de wereld opschrikken, dan zal de poenale sanctie niet eerder worden ingetrokken dan wanneer de tijd daarvoor is gekomen. Wat de actie der Mandaten-commissie van den Volkenbond betreft, die noodige men eens uit, hier ter plaatse een onderzoek in te stellen, ten einde zich op de hoogte te stellen van de werking der arbeidsovereenkomst onder poenale sanctie. De D. C. twijfelt geen oogenblik aan den goeden uitslag daarvan. (Zie ook *De Sum. Post* van 9 Dec.: „De gezondheid”).

Nieuw-Guineaexpeditie.

De *Java-Bode* (4 Dec.) bevat het rapport van Dr. Doeters van Leeuwen van 31 Aug. t/m. 14 Sept. In de *Java-Bode* van 1, 2 en 3 Dec. vertelt de heer Ch. le Roux o.a. over zijn terreinverkenning in N.-Guinea *per vliegtuig*. Het vliegtuig is — naar zijn oordeel — voor verkenning van onbekende streken van onschatbare waarde. In vijf kwartier vliegen meent hij meer van de geografische gesteldheid van dit terrein gezien te hebben dan in een half jaar tijds patrouilleeren mogelijk zou zijn.

II. UIT DE INLANDSCHE PERS.

Het 25-jarig Regentsjubileum van den Regent van Batavia, Raden Adipati Ario Achmad Djajadiningrat (1901-1926).

4 Juli 1926 was het 25 jaren geleden, dat de heer Raden Adipati Ario Achmad Djajadiningrat tot Regent werd benoemd, d.i. de hoogste functie, welke in den Ned.-Indischen Staatsdienst voor een Inlandsch Ambtenaar is weggelegd.

De Nieuwsbladen hebben van dat feit melding gemaakt en een uitvoerig relaas gegeven van de bewijzen van eerbied, welke aan den jubilaris werden betoond, niet alleen door de inheemsche bevolking van Batavia en Serang (Bantam), doch ook door de Chineezen en Arabieren.

Zaterdagavond 8 Juli 1926, verzamelden de vertegenwoordigers van verschillende Inlandsche Vereenigingen, voorts tal van Chineezen en Arabieren, zich ten huize van den heer Tamzin als voorzitter van de vereeniging Kaoem-Batawi en van de feestcommissie.

De stoet, die door honderden leden van de verschillende vereenigingen werd gevormd en waarbij Chineezen en Arabieren zich hadden aangesloten, bereikte langs Sawah-Besar (waar de heer Tamzin woont), Krokot, Pasar-Baroe, Senen, de woning van den Regent, welke aan den Kramatweg is gelegen.

Aan alle vertegenwoordigers van de vereenigingen werd toen de gelegenheid gegeven den jubilaris met zijn jubileum geluk te wenschen.

Zondagmorgen hield deze ontvangdag, terwijl des avonds het diner met de leden van den Volksraad en de Regenten van West-Java plaats vond.

De persoon, die zich N. S. teekent, heeft in het nieuwsblad Dharmo Kondo van 5 Juli 1926 zich bij het eerbiedsbetoon willen aansluiten en in de gebeurtenis van het jubileum aanleiding gevonden om van den Regent een korte levensbeschrijving te geven, waaraan het volgende is ontleend:

In het begin van de 19e eeuw bestond in Bantam nog een Sultanaat dat in het jaar 1836 werd georganiseerd.

In plaats van een Sultan trad een Boepati (Regent) in functie, waarvoor de Regent van Pandegelang werd aangewezen.

Deze had 2 zonen. De oudste volgde zijn vader als Regent van Pandegelang op, terwijl de jongste (d.i. de vader van den tegenwoordigen Regent van Batavia) eerst als ondercollecteur en later als wedono van Menes fungeerde.

De Regent van Pandegelang, Raden Adipati Soetadiningrat, werd in het jaar 1888 te Serang geplaatst, als vervanger van den Rege. van die plaats, aangezien deze was gepensionneerd en waar hij in 1893 is gestorven.

Hij liet 2 zonen na. De oudste was eveneens de wedono van Tjilegon en de jongste toenmaals nog van zeer jeugdigen leeftijd.

De vader van den Regent van Batavia was toen reeds Patih van Serang geworden en verving zijn overleden broeder daar ter plaatse, al waar hij in het jaar 1897 stierf.

Coiffure - Manicure - Massage
Permanenti Waving
N. BERTRAM, AMSTERDAM
5074 „MAISON MIGNY”
KALVERSTRAAT 196 TELEF. 48504

- Hij liet 7 kinderen na.
1. Achmad, d.i. de tegenwoordige Regent van Batavia, eerder Regent van Serang;
 2. Hasan, overleden, vroeger partijgenoot van Sarikat Islam;
 3. Moehamad, overleden, vroeger Wedono Menes;
 4. Raden Ajoe Achmad Moehamad, Regent van Koenigan;
 5. Hoesein, hoogleeraar aan de Rechtschool te Batavia;
 6. Loekman, Referendaris bij het Departement van Onderwijs;
 7. Hilman, assistent-Wedono te Meesterluis.

Allen dragen den familienaam Djajadiningrat. De tegenwoordige Regent van Batavia werd in het jaar 1877 geboren en is dus 49 jaar oud.

Op jeugdigen leeftijd als huisgenoot door den toenmaligen aspirant-Controleur Engelenberg Tjilegon opgenomen, volgde hij dezen, ook toen naar Batavia was overgeplaatst.

Men trachtte hem op eene Hollandsche school te plaatsen te krijgen, doch aangezien hij Inlander kon aan het verzoek niet terstond worden voldaan en heeft een belangstellend onderwijzer dat zwaar weten te ondervangen door hem te doen den als Indo-Europeaan.

Het gevolg is geweest dat men hem op de Willemschool op Salemba aannam en hij, na de 7 jaren te hebben doorloopen, slaagde in eene proefsing op de Hoogere Burgerschool te Batavia.

Toen de vader van den Regent stierf was Raden Achmad 20 jaren oud, terwijl de Regeering werd reid was hem tot Regent van Serang aar te stellen.

Doch, met het oog op zijn jeugdigen leeftijd sloot de Resident Hardeman voor die benoeming een tijds uit te stellen, met het gevolg dat Raden Achmad als schrijver op eene bezoldiging van 7 maanden in functie trad.

Al spoedig werd hij echter assistent-Wedono van Bandjar Negara, waarna hij bij een Regeringsbesluit van 4 Juli 1901 werd benoemd tot Regent van Serang en in het jaar 1924 tot Regent van Batavia.

Bij allen, die belangstelling hebben in de nationale beweging, heeft de Regent een goeden naam niet het minst in den Volksraad, in welk college hij vanaf de oprichting tot heden eene belangrijke plaats heeft ingenomen.

Voorts is hij voorzitter van den Regentenpartij in den Volksraad behoort de Regent tot de meest actieve leden van den Vrijzinnigen Bond.

In den eersten Volksraad werd hij als 1ste voorzitter aangewezen en nam tijdens het verloop van den voorzitter, den heer Schumann, diens functie gedurende een half jaar waar.

Van de bestuurstafel is naar de stem van den Regent steeds gaarne geuisterd.

Het was dus geen wonder dat ook de Volksraad op den 4en Juli 1926 van zijne belangstelling blijken in den vorm van een avondmaaltijd.

De redactie van de „Dharmo Kondo” sluit zich bij die eerbiedsbetuiging aan en hoopt dat de Regent als voorman aan hare zijde succes zal hebben in den strijd tegen het parlementarisme.

III. UIT DE CHINEESCHE PERS.

De inhechtenisneming van eenige Chineezen te Batavia.

De persoon, die zich met de letters T. T. T. kent, schrijft in de „Pewartja Soerabaja” van Juni 1926, dat hij vroeger reeds in een telegram melding heeft gemaakt van de inhechtenisneming van eenige Chineezen te Batavia, omdat zij beschuldigd van het feit dat zij in relatie stonden tot het hoofdkwartier der Kok Bin Tong-partij in Canton en de gevoelens dier organisatie in Indië verspreidden.

Aangezien later bleek, dat zij over legale vingerspapiere beschikten, was het voor den Gouverneur-Generaal moeilijk van zijn exorbitante van uitzetting gebruik te maken.

De Chineezen werden gearresteerd in een huis, alwaar zij bijeengekomen waren, waarna de politie in gebreke bleef de motieven van de inhechtenisstelling kenbaar te maken.

De Europeesche Pers had natuurlijk over het gebeurde hare eigen meening en stak een deel van

OTOHANDEL

Werkzaamheden voor Amateurs

Ph. G. STARKE

Hoofdstraat 172

APELDOORN TELEF. 630

ATELIERS voor Dag- en Kunstlicht-opnamen

AANLEGGEN VAN TUINEN

J. M. HERMANS

v. TUYLLSTRAAT 3 - VOORBURG

Comestibles- en Delicatessenhandel

JACQUES PIJL, Cuisinier

BLOEMENDAAL 5093

Bloemendaalsche Straatweg 28-30 Telef. 22262

Zijweg 22 **OVERVEEN** Telefoon 2095

Aan de Leden van „Oost en West”

Het bestaan van het „Koloniaal Weekblad” is, dit behoeft geen betoog, een levensbehoefte voor Uw vereeniging.

Op twee manieren kunt U het orgaan steunen:

- 1°. door de adverteerders, die Uw weekblad helpen financieren, met Uw inkoop te bevoordeelen en daarbij den naam van het blad te vermelden,
- 2°. door Uw leveranciers aan te sporen in Uw orgaan te adverteeren, of door onzen reiziger bij Uw leveranciers een introductie te verschaffen.

Mogen wij op Uw medewerking in deze rekenen?

DE UITGEEFSTER.

TE KOOP

VILLA'S GEBOUWD

aan den Nieboerweg, Laan van Poot, Dr. v. Welylaan.

VILLA'S IN AANBOUW

aan den Waalsdorpeweg, van Voorschotenlaan.

VILLA'S NOG TE BOUWEN

van Bepwaerderweg, van Maudricstraat, van Ammerslaan.

Prijzen van f 10.000 tot f 50.000. **Bouw 1e klas.**

Alle inlichtingen te bekomen:

J. v. GEMERT & Zn. { Tel. 35350, Valkenboschk. 277. Tei. 35437, Herschelstraat 19.

REPEREEREN

OVERTREKKEN

PARAPLUIE MAGAZIJN

A. QUERELLE

SCHOOLSTRAAT 10 5185

'S-GRAVENHAGE - TELEF. No. 10151

Leden van „Oost en West” 5 pCt. korting

Mag de Chinees dan niet over de gebeurtenissen in zijn eigen land spreken?

En sprak de Politie Ambtenaar, nooit over een kabinetsscrisis in zijn eigen land of over de gevaren die Nederland bedreigden tijdens den grooten oorlog?

Hoe het zij, men zij in het kort niet te vitterig en zoekte niet achter alles wat.

Dit is schadelijk voor de reputatie der Regeering.

Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht.

Ethnografische merkwaardigheden der Toradja's.

De Jan.-afl. van het zendingstijdschr. „Alle den Volcke” bevat op de voorpagina een uit ethnografisch oogpunt hoogst werkwaardige afbeelding, nl. een „Taoe taoe”, welke dienst doet bij doodenfeesten. De daarbij gegeven toelichting zegt het volgende: „Deze versierde pop „taoe taoe” is hier opgesteld als de plaatsvervangster van den doode, die in het huis ligt, opgerold in een groote baal, versierd met kostbare kleeden en zilver en goud. Opdat de levenden den doode nog kunnen zien, is een houten pop vervaardigd, die omhangen wordt met dure kleeden en gouden sieraden. De stellage, die voor versiering daaromheen gemaakt is, is geheel omhangen met gouden krissen met edelsteenen bezet, die een waarde van f 500.— tot f 1000.— per stuk vertegenwoordigen. Verder oude kleeden (mawa), die om hun magische kracht als familie-eigendom een hooge waarde van soms 10 tot 20 karbouwen en meer hebben. Op zij, boven, ziet men prachtig kralenwerk, met een zeldzaam mooi kleureffect van verschillende motieven. Vooral voor den Toradja zijn hier schatten vervaardigd, welke duizenden guldens waarde vertegenwoordigen. Van zelf spreekt, dat familie en bekenden meehelpten tot dit prachtvertoon. De taoe taoe wordt beschouwd als vervangster van den doode, waarom haar, evenals aan de levenden, sirih pinang en vleesch wordt aangeboden, hetgeen voor de pop op den grond wordt neergelegd.”

Het meest trof ons in deze beschrijving het medegedeelde omtrent het „prachtig kralenwerk”, want zoo waar, hier vinden we terug de mooie kendaeri's waarvan een ex. werd afgebeeld in het Kol. Weekbl. van 30 Dec. l.l. bij het artikel Tillema—Michielsen.

Op de foto ziet men — helaas niet zeer duidelijk — op alle vier hoeken van de stellage rondom de taoe taoe zulk een kendaeri als versiering aangebracht!

Oedaya (Opgang).

Met de Jan.-afl. is het uitmuntend geredigeerde maandschrift Oedaya, onder redactie van Rd. Ms. Noto Soeroto, zijn vierden jaargang ingetreden. Deze gelegenheid grijpen we gaarne aan om onze lezers, die dit belangwekkend geïllustreerd tijdschrift nog niet mochten kennen, aan te sporen zich er op te abonneren (een geheele jaargang van 12 Nrs. kost slechts f 4.—; adres: Laan van Meerdervoort 60, Den Haag). In deze tijden van wederzijdsch wantrouwen, haatzaaien e.d., is het een genot te luisteren naar de nobele verzoenende woorden van Noto Soeroto, die elke gelegenheid aangrijpt om Nederland en Indonesië tot elkaar te brengen in den besten zin van het woord. Van dit sympathieke streven legt iedere afl. van Oedaya mede getuigenis af!

We laten hier volgen een overzicht van den inhoud van genoemde afl. Titelplaat: Wolkenzee boven Djambi. — Roeping. Rede, uitgesproken voor de Commercieele Club te 's-Gravenhage, door Noto Soeroto. — Richard Oertman † (hoofdvertegenwoordiger voor het Duitsche rijk van het Ned.-Indonesische Verbond), door ir. H. van Essen. — Het standpunt van een modern-Javaanschen danskunstenaar, door Rn. Ms. Jodjana. — Paardenrennen in de Minahassa, door L. H. C. Horsting. — Soetan Abdul Madjid. Een en ander uit het leven van een Inlandsch bestuursambtenaar, door Soedarso a. Amalodin. — Menoendjoengi „Koloniaal Instituut” di Amsterdam, oleh S. Soetan Melajoe.

De Indische Gids.

De Jan.-afl. opent met eene beschouwing van den hr. S. Kalf: Indië en de Philippijnen, waarvan vooral het historische gedeelte — waarbij de schr. zoozeer in zijn element is — berangwakkende bijzonderheden bevat. — Dr. D. J. Hulshof. Pol Sr. vindt in de communistische woelingen een welkome gelegenheid nogmaals voor zijn lievelingsdenkbeeld:

ers het niet onder stoelen en banken, dat het, naar
are meening, jammer was, dat de Chineezzen, niet-
genstaande zij beschikten over wettige vestigings-
wonen, niet uit Ned.-Indië waren weggejaagd.
Het is dus wel waarschijnlijk, zegt de Schrijver,
dat, als die Chineezzen slecht's in het bezit waren
bevonden van een toelatingskaart, zij in een mini-
mum van tijd uit Ned.-Indië zouden zijn verwijderd.
De schrijver noemt dit vreemd en vraagt zich af
of de toepassing van zulk een strengen maatregel
haar grond vindt in een dreigend gevaar
voor de openbare rust en orde.
De Schrijver zal maar niet te diep ingaan op het
schrijf van de Europeesche Pers, daaraan de ver-
ring toevoegende, dat, als men maar steeds goed
spuren, men altijd wel vergissingen zal
vinden.
Doch, wanneer men beweert dat dan de Recht-
vaardigheid wordt betracht, dan meent hij dit te
betwijfelen.
De Schrijver weet natuurlijk wel dat de Neder-
sch-Indische Regeering geen bezwaren in den
legt wanneer de Inheemsche Pers zich op ge-
wijze wil uiten en dat zij het nastreven van
rationeel Nationalisme geen gevaar acht voor
handhaving van de rust en orde.
Wanneer de Europeesche Pers echter verklaart,
dit wel zoo is, dan blijft er niets anders over
zulk eene verklaring te beschouwen zooals zij
daaraan geen betekenissen te hechten.
Het is bekend, dat de Europeesche Pers in Ned-
er principes op nahoudt, die lijnrecht ge-
zijn tegen elke nationale Beweging van een
leurd ras.
Voor de Europeesche Pers is sterk in het ver-
en harer eigenbelangen en geeft van zulk een
vinnisme blijk dat zij eene gezonde politieke
oming, welke tot nut strekt van de ontwikke-
van Ned.-Indië en waarnaar zij verlangt, niet
begrijpen.
Doch die Pers moge dan weten, dat zulk een
vinnisme niet kan worden doorgevoerd, althans
en zij prijs stelt op eene vriendschappelijke
uuding tusschen de Oostersche en Westersche
en.
De Kok Bin Tong-beweging wordt door de Euro-
sche Pers beschouwd als te zijn Communistisch.
Het is onjuist, zij is eene nationale beweging. Dat
betrekkingen met Rusland onderhoudt, is aan
een bekend.
Rusland beleedigt China niet, zooals de andere
nde Westersche Mogendheden doen en de Kok
Tong-partij heeft gemeend die toenadering te
en zoeken in haar eigenbelang.
De Kok Bin Tong-Partij kampt tegen het oude
ne van China en tegen de door vroegere dynas-
gemaakte fouten.
Dat opzicht is de Beweging revolutionair en
zij op die wijze het bestaan van China ver-
eren.
De Ned.-Indische Regeering behoeft er zich geene
en over te maken, dat de Kok Bin Tong-Partij
ogandisten in Ned.-Indië zal zoeken.
China heeft er niet het minst belang bij dat in
ndië onrust heerscht.
China zoekt geen vijanden, wanneer het niet
ndig behandeld wordt.
De schrijver hoopt om die reden, dat als de
gering meent krachtig te moeten optreden
en de Kok Bin Tong-beweging, zij eerst grondig
are onderzoeken of werkelijk gevaar voor de open-
rust en orde bestaat.
Te haastig genomen maatregelen werken niet
el, doch geven ook nog een langen neus.
Het verspreiden van alarmeerende berichten
worden verboden omdat zij schadelijk zijn
den goeden naam en het bewijs geeft van
akheid.
En vooral valt dit op omdat men aan de gearres-
en de vrijheid moest teruggeven, nadat geble-
was dat zij verkeerd waren behandeld.
De Ambtenaar van Politie, die tot de arrestatie
ging, had geen vertrouwen in de gegevens,
de de Chineezzen in het Eethuis hem in het
baar verstrekten en waarbij verklaard werd dat
gearresteerden in werkelijkheid spraken over de
elijke, ingewikkelde en onrustige toestanden in
China.
Het dan de wensch van de Regeering, dat men
betrekking tot de buitenlandsche aangelegen-
en van China, geen meer open mag doen, vraagt
schrijver.

Haagsch Bemiddel.-Bureau

Groote Marktstraat 23 b.d. Bijenkorf
Den Haag, Telefoon 70358

Bezorgt U al Uw vrouwelijk
Dienstpersoneel v. Den Haag.
Referenties van honderden
1ste Haagsche Families

Fa. H. M. J. VAN DUIJNE

HOFLEVERANCIER OPGERICHT No. 1875

KEIZERSTR. 165, SCHEVENINGEN

TEL. 50215 POSTCHEQUE EN GIROD. No. 52106

VLEESCHHOUWERIJ

SPECIALITEIT IN

RUND-, KALFS-, LAMS-, VARKENS-
VLEESCH EN FIJNE VLEESCHWAREN

Les extrêmes se touchent

Een courantendrukkerij is een inrichting waar in den kortst mogelijken tijd het grootst mogelijk kwantum werk moet worden gemaakt. Personeel en machines zijn daarop speciaal ingesteld. Snelheid is hoofdzaak; kwaliteit een, zij het dan voorname, bijzaak.

Een kunst-drukkerij is juist het omgekeerde. Daar is de atwerking hoofdzaak en teveel haast zou ten nadeele van het werk komen. Ook daar zijn personeel en machines speciaal op zulk werk berekend.

De meeste drukkerijen leggen zich óf op het een, óf op het ander toe, omdat het lastig is, zich op twee zoo uiteenlopende soorten van werk te specialiseeren.

L'exception confirme la loi

Dat ziet men aan onze Drukkerij, die op haar rotatiepersen couranten en tijdschriften snel en in groote oplagen vervaardigt, doch wier snelpersen kunstproducten leveren als „Ned. Indië-Oud en Nieuw”, „Het Huis Oud en Nieuw”, Oedaya (Opgang) enz. Natuurlijk vervaardigen wij ook het midden klasse-werk, hetz. g. Handelsdrukwerk en wij beroemen er ons op, dat ons werk door geen onzer collega's kan worden overtroffen.

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

HUISBRAND

HAAGSCHE BRANDSTOFFENHANDEL
H. V. BEUSICHEM JR.
THOMSONLAAN 113, h. Valkenbosch, Tel. 36409
INDUSTRIEKOLEN

Verlofgangers,

wanneer U zich in Den Haag en Omstreken vestigt, laat dan Uw wasch behandelen door de

Electrische Wasch- en Strijkinrichting

VAN KUYEREN & HORSTMAN
WINGERDSTRAAT 45 - DEN HAAG

gansch Ned.-Indië onder het bestuur van Adat-hoofden, met toezicht en contróle van Europ. ambtenaren, propaganda te maken. — Dr. J. R. Beversluis artikel over „Bosch, hout en boschwezen in Ned. Oost-Indië” (naar aanleiding van het Verslag van den Dienst van het Boschwezen over 1925). — De hr. J. van Holst Pellikaan geeft een overzicht van de bepalingen, regelende het recht van vereeniging en vergadering, waaruit blijkt dat deze in de laatste jaren meer en meer zijn verscherpt, hoofdzakelijk ter bezwering van het communistische gevaar. — Onder het opschrift Indië en de Nederl. Volksvertegenwoordiging bespreekt Mr. J. J. van Bolhuis de debatten in de Tweede Kamer over de Marinebegroting en de voorloopige besprekingen over de communistische woelingen op Java.

Overigens bevat deze afl. de gebruikelijke rubrieken Varia — Revue van brochures, enz. — Koloniale literatuur — Wetenschap, kunst en industrie, waarvan we den inhoud, hoe belangrijk ook, door gemis aan plaatsruimte niet kunnen opgeven.

De jongste onlusten op Java.

In het Jan.-Nr. van het Haagsch Maandblad wijdt Mr. S. Cohen Fzn. eene uitvoerige beschouwing aan de jongste onlusten op Java. Schr. acht het uitgesloten dat de aanleiding van de in West-Java uitgebroken en ook elders voorbereide opstandige beweging, gezocht moet worden in het algemeen economisch beleid van de Indische Regeering. Uit alles blijkt, dat eene kleine groep, door inwerking en steun van Moskou, tegenover elk Westersch gezag absoluut vijandig staande elementen getracht heeft door voortdurende ophitsing en opruiing de bevolking ontevreden te doen worden met haar bestaan en den schuldige daaraan, den Westerling, in Indië te vernietigen. Op de groote massa der bevolking heeft die groep, het is uit de jongste berichten aldoende gebleken, echter gelukkig geen vat gekregen, die is ongeroerd gebleven, die is blijven staan achter de Regeering, onder wie zij zich nog steeds veilig voelt. In den Volksraad hebben alle Inlandsche partijen en volksvertegenwoordigers hunne afkeuring uitgesproken over het helsch bedrijf der Communisten en gaan zij voort de Regeering te steunen op haar weg om de Inlandsche volkeren sociaal, economisch en politiek op te voeden tot grooter zelfstandigheid.

Mr. C. oppert de vraag of het met de excessen in Indië wel zulk een vaart zou zijn geloopt wanneer reeds veel eerder streng en met krachtiger beleid was opgetreden, wanneer van den allereersten aanvang, van het eerste optreden der woelige elementen af, met meer kracht het gezag was gehandhaafd, wanneer van stonde aan alle strijd tegen het Westersch gezag, alle actie om Indië los van Nederland te maken in woorden en in geschrift, krachtig was gestuit, en niet alleen den Inlander, maar ook den Nederlander, was getoond, dat men niet ongestraft mocht te kort schieten in eerbied voor het Nederlandsch gezag. Geen dag had de Overheid iemand die zich communist toonde in haren dienst mogen heuden, in Indië mogen dulden. Van den aanvang af had men de kern moeten aanvatten en bij hun allereerste optreden de destructieve elementen moeten neerslaan, door aanstands de schuldigen te verbannen en te interneren; den geïnterneerden niet behooren toe te staan, naar het buitenland te ontwijken aan een algemeen toezicht.

Koloniaal Tijdschrift.

De Jan.-afl. opent met een waardeerend woord, door den hr. G. J. D. C. Stempels gewijd aan de nagedachtenis van den hr. J. Th. Viehoff, oud-administrateur en adviseur-honoraire bij het Min. van Koloniën. — De hr. J. W. van Royen geeft eenige opmerkingen (anders gezegd: scherpe critiek) over het medegedeelde betreffende Zuid-Sumatra, in den onlangs verschenen achtsten bundel „Pandecten van het Adatrecht”. — De visscherij en de daarmee verbandhoudende rechten in de Ogan-Komeringsstreek (Palembangsche Benedenlanden) is de titel van een opstel van den hr. Th. O. B. Günther, deels naar gegevens van den hr. J. A. v. Beuge. — Prof. G. Gonggrijp publiceert het eerste gedeelte eener beschouwing over den belastingdruk op de Inlandsche bevolking en haar economischen toestand (in hoofdzaak naar aanleiding van de rapporten Meyer Ranneft—Huender en Van Ginkel). — De hr. E. J. Burger artikel over de positie van den assistent-resident-afdeelingsover in de Buitenbezittingen en bestrijdt daarin de opvattingen ten deze van den hr. J. F. Later in een vorige

ONROESTBAAR STAAL

Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer gefast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplan onnoodig. Alleen afwassen. Voordeelige prijzen

Het Ideaal voor de Tropen

FONDERIE'S STAALWARENHANDEL

Gevestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 1366

Alle Staalwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

afl. — Onder het opschrift „Lichtvaardig geschiedt de hr. J. W. van Royen den hr. Th. O. B. Günther niet onzacht op de vingers, naar aanleiding van diens in een vorige afl. verschenen opstel „Palembangsche Margaraden”. — De hr. H. Ch. G. van der Mandere vraagt de aandacht voor jongste jaarverslag van het Alg. Synd. van Staal-fabrikanten, ongetwijfeld een document van teekenis.

Op deze lange artikelenreeks volgen de rubrieken: Vreemde Koloniën — Literatuur — Kroniek (de laatste rubriek bestaande uit een zame beschouwing, met als uitgangspunt de archieven in verschillende deelen van den Archipel.

Missie- en Zendingperiodieken.

St. Claverbond. Jan. '27. Kiekjes uit Javaansche volksleven, door een Javaansch student (met ill.). — De wijding der Chinese schoppen te Rome, door J. Hellings S.J. (met ill.).

De Banier. 25 Nov. '26. Schetsen uit het leven van Ludwig Ingwer Nommensen, den Apostel der Batakkers, door J. H. Hemmers (vervolg). Van Heiden tot Christen, door Dr. A. C. Kraemer (vervolg). — Christendom en wajang, door Dr. Kraemer (vervolg). — Gedachten over de Bestuursreorganisatie, door P. M. Hooykaas.

De Zendingstude. Dec. '26. Missie in Nieuw-Guinea, door J. Hessing. — Een reis door het landschap Amanatoen, door P. Middelkoop.

De Opwekker. Nov. '26. De Islam in Afrika, door M. Delafosse. — Over zending op het eiland Boeroe, (historisch overzicht), door A. Hueling. De groei der hulphospitalen van de Zending Djokjakarta, door M. G. Muller. — Het Zendingwerk onder de inheemsche vrouwen en meisjes (vervolg), door A. Ooms.

Tijdschrift Kon. Ned. Aadr. Genootschap.

De Jan.-afl. brengt weder een vervolg van Dr. Stahel's verslag, in dagboekvorm, van de wetenschappelijke expeditie naar het Wilhelmbergte (Suriname) in 1926, gevolgd door de deelingen van den geoloog R. IJzerman. — Dr. C. Kruijt schrijft over een door hem volbrachte reis in Westelijk Midden-Celebes ter bestudering van de bevolking dier streken. — Verder boekbesprekingen, overzicht van geologische publicaties bibliografisch overzicht.

De Indische Mercur.

No. 1 (5 Jan.). De politiek van de open deur Nederlandsch Indië, door Mr. H. J. Bool. — Algemeen Syndicaat van Javasuikerfabrikanten in 1925, door H. Ch. G. J. van der Mandere. — a.s. Rubbertoonstelling te Parijs, (mededeelingen over eene Ned.-Indische inzending). Voordrachten tijdens de 7e Internationale toonstelling van rubber en andere tropische producten te Parijs (van 21 Jan. tot 7 Febr. a.s.). Kleine mededeelingen. — Financiële berichten verslagen, zoomede de overige vaste rubrieken. De afd. Handelsmuseum van het Kol. Instituut geeft eene opgave van literatuur over oliën, wassen en wassen.

De Indische Post.

De schrijver der rubriek „Onze Meening” in Nr. van 27 Nov. is niet bijster ingenomen met maatregelen ter onderdrukking van de communistische misdaden in West-Java, hij vraagt zich af waarom in het bolwerk van het verzet het lang moet duren voor de tegenstand gebroeken en hoe het mogelijk kon zijn dat daar het gros der misdadigers wist te ontsnappen. Semi-officieel er bij herhaling op gewezen dat de Regeering komen op de hoogte was van de plannen te Batavia in den nacht van 11 op 12 November. Deze vering accepteerende werpt hij tegen: „Maar waarom werden dan niet speciaal de telefoonkantoren gevangenissen bewaakt? Of was men niet op hoogte van het communistische systeem van oproer juist in te luiden met bezetting van gespuis uit de gevangenissen?” Op deze en andere feiten (er zouden er nog meer genoemd kunnen worden) meent schr. zich niet geheel in te willen wenen te kunnen overgeven aan de maatregelen de Overheid nu neemt en nog nemen zal, ook opzichte der raddraaiers.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.

Hoofdzakelijke inhoud van Nr. 23 (4 Dec.). Breede rug van het Ned. Ind. Kinamonopolie. Causerie over kapok, door Fr. J. Bley. — Industriële alcohol uit gecultiveerde nipahpalm.

WONINGBUREAU EN ASSURANTIEKANTOOR „ACTIEF”

Koop- Verkoop- Huur- Verhuur- Administratie en Taxatie van Onroerende Goederen. Verstreken 1e, 2e Hypotheken en Credieten. Sluiten alle Assurantiën. 5382

ARCHIMEDESTRAAAT 41 :: TELEFOON 30244 Heeft geen Bijkantoren.

De toekomst van de klappercultuur en de klapperbereiding (ontleend aan „Tropenplanzer”). De toekomst der koffiecultuur in Ned.-Oost-Indië (slot), door Dr. A. J. Ullée. — Een Delisch plantsoen in de Congo. — Suiker uit hout.

The Dutch East Indies. A descriptive tourist itinerary, by P. G. Leslie (Holland's Import and Export Trader. Jan. '27).

Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chinesche pers. Nr. 49, 4 Dec. '26. (Bureau voor de Volkscultuur en aanverwante aangelegenheden te Batavia).

Ver nagedachtenis van Mr. S. J. Hirsch (met afbeelding). (Archief Suikerindustrie in Ned.-Indië. Nr. 43).

Suriname een toekomst? Rede gehouden door Mr. J. J. W. Eckhout voor het Indisch Genootschap op 10 Dec. 1926.

Overzicht van eenige Ned.-Ind. planten, waarvan de giftige bestanddeelen bevestigd zijn, door Dr. M. Duyster. (Pharmaceutisch Genootschap v. N. I. Nov. '26).

Saniteering afdeelingshoofdplaats Tjilatjap (volg.), door L. Kaikola (Ind. Bouwk. Tijdschr. 1926, No. 19-20).

Enige voorbeelden van het ornament op de muurschilderingen van Soemba, door W. O. J. Nieuwenkamp. (Ned. Indië Oud en Nieuw. Jan. '27).

De toekomst der Nederlanders in den Maleischen Archipel, door J. Keur. (Madjoe, Jan. '27).

Suriname.

De laatste stukken en den terugkeer van de expeditie naar het Wilhelminagebergte hebben ons vorig nummer, via „De Maasbode”, het en ander ontleend aan „De Surinamer”. Het men lezers zeker interesseeren daaromtrent te vernemen uit het relaas van „De West” 26 November:

Zandelijk is ook dr. Stahel, met ingenieur IJzerman Woensdag te Paramaribo teruggekeerd van de Wilhelmina-expeditie.

De heeren vertrokken 5 Januari en hebben dus een rondreisje van ruim tien maanden door ons land gemaakt.

Alles wat zij alles bereikt wat zij wenschten, dan het rondreisje nog aardiger zijn geweest. Dan zij de grens van Brazilië zijn overgetrokken en zijkant van de Tronbetas afgezakt en daar de rivier en de Amazone over zee teruggegaan zijn naar Paramaribo. Dat zou zeker een name afwisseling hebben gegeven en de zonden wellicht in mindere mate de juist hebben ondervonden: De laatste loodjes het zwaarst. Want het laatste gedeelte van reis was niet het aangenaamste en zelfs dr. met zijn onverwoestbaar optimisme moest menen, dat hij de laatste weken met klimmend en uitzag naar het einde.

Op oogenblik scheen dit „einde” niet meer of dan fataal te zullen zijn. Door de eenzijdige voeding — en laat ons gerust er bijvoegen: het gebrek aan voedsel — kregen de heeren reis last van de zoogenaamde zwelziekte.

De heer Stahel had het zwaar te verduren en het is waarschijnlijk aan een groot teval — vinden van een groote hoeveelheid Paranoten — danken geweest, dat men er weder boven op kwam. Ook de malaria kwam haar aandeel eischen. God en bijna alle menschen verlaten, lagen eenige dagen in een schamel kampje van de Boven Corantijn, in hun hangmatten naast aangetast door een hevige tropische

De mensch is taai. Dr. Stahel verloor twintig pond gewicht, maar kwam ten slotte wederwaardigheden te boven. En als geheel is hij, als ook de ingenieur IJzerman — met wij gisteren kennis mochten maken — tevreden over de resultaten der expeditie.

De doel daarvan was de verkenning van de grens van het Wilhelminagebergte, zoowel van de aardrijkskundige gesteldheid daarvan, als de daar aanwezige dieren- en plantenwereld, en inzicht te verkrijgen van de geologische formenten — alsof dit nog niet genoeg was — op het laatste nog besloten om aan den tocht

ONZE VERGROOTINGEN NAAR OUDE FOTO'S ZIJN IN GEHEEL INDIË BEKEND

VRAAGT PRIJSOPGAVE BIJ 5204

C. J. L. VERMEULEN

TOUSSAINTKADE 20 DEN HAAG

een verkenning te verbinden van het Indianengebied ten behoeve van pater Ahlbrinck, die een bijzondere studie heeft gemaakt van de Indianen. Terwijl dus het grootste gedeelte van de expeditie terugkeerde van het Wilhelminagebergte, sloot pater Ahlbrinck zich in de Boven Corantijn aan bij dr. Stahel en den heer IJzerman, om den tocht te ondernemen naar de Braziliaansche grens. Ook de kapitein ter zee, Kremer, maakte dezen laatste tocht gedeeltelijk mede om een opname te doen van den waterafvoer van Coeroeni en New River. Zooals wij reeds meldden, bevestigde deze opname het vermoeden, dat de New River te beschouwen is als de voortzetting van de grensrivier de Corantijn.

Het hierbovenomschreven driedeelig doel der expeditie is volkomen bereikt. De tocht verder naar de Indianen, was in zooverre geen succes totdusverre, dat in de Boven Koetari geen Indianen werden aangetroffen. Pater Ahlbrinck, die achtergebleven is, voorzien van twee maanden leeftocht, zal de pogingen voortzetten om contact te verkrijgen met de Indianen en wellicht vindt hij de noodige medewerking hunnerzijds om door te reizen naar de Trombetas. Mag men echter de verhalen gelooven van eenige Saloema Indianen, die de expeditie in de Beneden Koetari aantrof, dan zijn de voortekenen niet gunstig en zouden de Indianen aan gene zijde van de Braziliaansche grens (de Toenajana's) erg bloeddorstig van aard zijn. Zij gaven dit te kennen door den scherpen kant van een houwer aan den hals te brengen. Daaruit was te verstaan dat deze Indianen niet bepaald gastvrij zouden zijn. Pater Ahlbrinck scheen zich echter weinig bezorgd te maken over het lot dat hij te gemoet ging.

De ontmoeting van de Saloema's was op zichzelf een evenement. Men beweert dat deze Indianen nog weinig of nooit in aanraking zijn gekomen met de blanken. Zij waren in het eerst erg schuw, maar bleken later voor reden vatbaar. Merkwaardig was, dat deze menschen in hun afzondering voorzien waren van verschillende artikelen uit de beschaaftde wereld. Men vond bij hen houwers gemerkt C. K. C. (C. Kersten en & Co.) en ook pijlpunten voorzien van dit merk. Vermoedelijk krijgen zij deze artikelen door bemiddeling van Boschnegers.

De reis op de boven Koetari was weinig interessant. Het bleek dat de kaart van Barrington Brown van dit gebiedsdeel geheel onjuist was. Waar volgens zijn kaart uitgestrekte zwampen moesten worden aangetroffen, trof men bergen aan en zelfs een waterval van zes meter hoogte. Een merkwaardigheid was, dat aan de Boven Koetari uitgestrekte bosschen wilde cacao met koffiemama's (de bij de cacao-cultuur gebruikelijke schaduwboom) werden aangetroffen. Deze wilde cacao was — evenals op andere punten aangetast door... krulloten. Een nieuwe bevestiging van het reeds sedert jaren uitgesproken vermoeden van dr. Stahel, dat de krullotenziekte niet ingevoerd is in Suriname, doch zich van uit het binnenland verspreid heeft naar de kust.

Op 17 October namen de heeren Stahel en IJzerman in de Boven Koetari afscheid van pater Ahlbrinck en waagden het — een waagstuk dat o.i. aan roekeloosheid grensde — om met één corjaaltje de terugreis te ondernemen. Het kleinste ongelukje in een der talloze watervallen, had de heeren in de grootste ongelegenheid kunnen brengen, door verlies van boot of lading. Deze ramp bleef hun gelukkig bespaard, zoodat de voedingskwestie het grootste bezwaar opleverde. Wekenlang moesten de reizigers zich tevreden stellen met een kopje „blomsoep” des morgens en des avonds, en des middags wat rijst met bonen, die bijna een jaar oud waren. Een groot geluk was, dat men nog voorzien was van bussen poedermelk. Als drank werd verder voornamelijk thee gebruikt, die tenslotte zoo beschimmeld was, dat men nog slechts proefde iets bitter te gebruiken. Maandenlang moest men het zonder suiker stellen. Het was dan ook een ongekende weelde, toen men bij de Wonetobbo vallen van balata bleeders een blik suiker kon overnemen. En toen men de vestiging der Belgische houtonderneming Tropica bereikte, kende de weelde geen grenzen”.....

„Op onze vraag aan de heeren, wat zij wel het mooiste moment vonden op de reis, waren beiden het eens: het uitzicht van den hoogsten top van het Wilhelminagebergte (1300 meter) over zowat de ganse kolonie en tot in de Braziliaansche bergen. Verschillende bergen waren duidelijk te onderken-

ARBEIDSBEURS VOOR DEN OUD-IND. MILITAIR

Gevestigd te NIJMEGEN
Oude Varkensmarkt 41-53 Telefoon 1865

Geopend van 9-12 v.m. en van 2-4 uur n.m.
Zaterdag na 12 uur gesloten

Directeur A. VAN BOXTEL

Correspondentschappen in vele plaatsen.

Correspondentschap te

AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30h

DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Valkenboschk. 34

ROTTERDAM, J. F. Ferwerda, Calandstraat 24b
Telefoon van 9-12 10733

ARNHEM, G. J. Hoetink, Ammastraat 58

H.H. Werkgevers!

Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud Indische Militairen aan den arbeid te helpen.

Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijke Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld:

Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge, Huisbewaarder, Portier, Fabrieksopzichter en -waker, Jachttopziener, Magazijnmeester, Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas, Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur, Stoker centrale verwarming, Knecht van de apotheek en ander Personeel voor Zieken- en Weeshuizen, waaronder ook gediplomeerde Verplegers, Controleurs en Wakers voor den Nachtveiligheidsdienst, Telegrafisten en Telefonisten, Koks. enz., waaronder geschoold Personeel.

De personen zijn allen vrij van militaire plichten

Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aanvragen om personeel, zowel hier te lande als in Ned. Oost- en West-Indië.

UTRECHT.

Betekent: Toezicht Op Kinderen Uit Nederlandsch Indië.

TOKUNI zoekt voor kinderen uit Indië een geschikt gezin in Holland, is een financieele tusschenschakel tusschen de ouders in Indië en de pleegouders in Holland, controleert het gezin en het Kind, zorgt voor het kind, ook in de vacaties, houdt geregeld briefwisseling met de ouders in Indië en staat de pleegouders bij in alle ernstige gevallen, het kind betreffende. Haar vertegenwoordigers in Indië worden telegrafisch op de hoogte gehouden van zeer ernstige gebeurtenissen, het kind betreffende. 5062

Alle inlichtingen kunnen worden gegeven door de vertegenwoordigers Prof. Dr. J. H. Boeke, Adviseur van het Volkscredietwezen te Weltevreden, J. H. Nieuwenhuys, Resident van Soerakarta te Solo, Dr. J. G. J. A. Maas, Medan, J. H. Perret Gentil, Willemstad, Curaçao, en door den Directeur van TOKUNI, tevens Directeur van de Maatschappij „ZANDBERGEN” te Amersfoort.

ZANDBERGEN.

Instelling tot opvoeding door middel van gezinsverpleging van kinderen zonder onderscheid van leeftijd, stand en gezindte. die het ouderlijk huis moeten missen.

Steunt deze nuttige instelling door Uw lidmaatschap (f 5.— p. j.) of als begunstiger (f 2.— p. j.) 5062
DIRECTEUR Jhr. W. A. ORTT. AMERSFOORT.

DENKT

U wel aan ons blad voor

Uw reclame?

BRUNO TIDEMAN
BEËDEIGD MAKELAAR TAXATEUR EN
ASSURADEUR

KANAALSTR. 15 - APELDOORN

**NEDERLANDSCHE
HANDEL - MAATSCHAPPIJ**
AMSTERDAM.

Gestort Kapitaal / 80,000,000.-
Statutaire Reserve - 21,117,340.-
Buitengewone Reserve - 22,660,000.-

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten.
— Incasseeringen en Financieringen. — Schrijftelijke en
Telegrafische Credieten. — Reiscrédietbrieven. — Depositos'.
— Rekeningen-Courant. — Aan- en Verkoop van Effecten. —
Administratie van Vermogens. — Open en Gesloten
Bewaarneming.

SAFE-DEPOSIT — KOFFERKLUIS
Inrichting tot het plaatsen van brandkasten. Speciale
gelegenheid tot het huren van afzonderlijke kluisen voor
groot administraties.

R. SCHENZER'S
ALGEMEEN ASSURANTIE-KANTOOR
PAPAVERHOF No. 35
DEN HAAG, TEL. 30070

Belast zich met de vakkundige
behandeling van Assurantie
aangelegenheden van elken aard

OUD INDISCH GAST
LID DER VEREENIGING OOST & WEST

DE BAS & Co., Bankiers
HEERENGRACHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

Belasten zich met alle Bankzaken
Safe-Inrichting

DE KUNST VAN ADVERTEEREN

Als de vertegenwoordiger van een zaak zich bepaalt tot het afgeven van een visitekaartje en dan heen gaat, zal hij zeker geen orders krijgen. Daarvoor is noodig, dat hij den menschen iets vertelt, hen overtuigt, dat zijn artikelen beter zijn dan andere en waarom.

Uw Advertentie moet niet slechts een visitekaartje zijn, doch den lezers iets mededeelen, hen overtuigen, dat zij bij U beter bediend worden dan bij uw concurrenten.

NIEUWJAAR.

Nog eens ten einde 't Oude en vooraan 't nieuwe jaar
Wanneer zal 't einde zijn? Hoe lang staat d'oude boom
Op taale wortelen en weert zich onder allen,
die daags bij duizenden rondom hem nedervallen?
Gij weet het, Heer, alleen en houdt het mij verborgen,
Laat die onkunde mij tot meer en meerder zorgen
gedijen.
(CONST. HUYGENS)

O. L. V. E. H. (Onderlinge Levensverzekering van Eigen Hulp) Den Haag, Kortenaerkade

nen: de van der Wyck-top in het Coppename-gebied, de Voltzberg, de Roosevelt-piek in de Tapanahony, bergen in het gebied van de New River, enz. De heer Kremer heeft van drie der hoogste toppen met volkomen succes triangulaties en astronomische plaatsbepalingen kunnen doen. Hoewel zijn metingen op enkele punten correcties noodig maken, liet hij zich herhaaldelijk en met de grootste waardeering uit over de metingen van Kaiser, die onder moeilijke omstandigheden zeer subtiel werk blijkt te hebben geleverd.

„En zoo zijn de heeren terug. Dr. Stahel was gisteren alweer druk bezig op het Proefstation. De „knauw” die de reis hem gegeven heeft, schijnt hij vast besloten weder spoedig te overwinnen. En de heer IJzerman, die hier buitengewoon goed schijnt te aarden, heeft het voornemen nog een tijdje hier rond te kijken alvorens de terugreis naar Nederland te aanvaarden.”

„De West” van 30 Nov. schrijft:
„In het verslag van de Saramacca-expeditie, spreekt Van Stockum van een door hem waargenomen gebergte met steile wanden, dat als het ware het Wilhelminagebergte in het Oosten afsluit.

De expeditie-Stahel, die onlangs te Paramaribo terug is gekeerd, heeft natuurlijk ook haar aandacht gewijd aan dit gebergte.

Toen men van een der hoogste toppen gelegenheid had om het gebergte beter te observeren, kreeg ingenieur IJzerman den indruk, dat men hier te doen had met een overblijfsel der Roraima-formatie, de bekende diamantformatie van Britsch Guyana. Men getroostte zich de niet geringe moeite, om uit een der zijtakken van de Lucierivier een tracé te kappen naar het gebergte, en de nog veel grooter moeite om het plateau te beklimmen. De steile wanden leenden zich niet voor een bestijging, maar op één plek bleek de min of meer verweerde puinhelling op te gaan tot nabij den top, waarop men zich langs wortels en lianen kon optrekken op het plateau.

De nadere kennismaking bevestigde volkomen de veronderstelling van den heer IJzerman, dat men hier om zoo te zeggen had de Mount Roraima in het klein. Overblijfselen van deze formatie zijn reeds elders in de kolonie aangetroffen (bijvoorbeeld in het Corantijngebied), maar dit is voor het eerst dat een berg van deze formatie in Suriname is gevonden. De typische vorm van dezen tafelberg wijkt scherp af van het omgevend landschap. De verweringsproducten die aan den voet van den berg werden gevonden, bevatten het typisch Demerara diamantgrind.

De gedane ontdekking is ongetwijfeld hoogst interessant en kan ook praktisch van belang worden voor de kolonie. Een eventuele verdere exploratie, die heel wat tijd en geld zal kosten, zal waarschijnlijk het best kunnen worden ondernomen van de Boven Saramacca uit, in welker brongebied het gebergte ligt.”

Naar „De West” van 30 Nov. verneemt, is er bezoek te verwachten van den Nederlandschen gezant in Venezuela, den heer d'Artillact Brill. Waarschijnlijk zal dit bezoek tevens dienstbaar worden gemaakt om het vraagstuk van de teelt van Venezuelaansche vee op de Surinaamsche Savannes onder de oogen te zien.

Verschenen is een wetsontwerp tot verlenging van den termijn der opschorting van de betaling van rente en aflossing van de Surinaamsche spoorweglening.

Aan de memorie van toelichting wordt het volgende ontleend:

In 1919 werd voor den tijd van vijf jaren opgeschort de verplichting tot betaling van rente en aflossing ter zake van de door Suriname van het Rijk geleende gelden voor den aanleg van een spoorweg van Paramaribo tot aan Dam aan de Sarakreek. De voldoening van rente en aflossingstermijnen ter zake van deze schuld kwam praktisch hierop neer, dat het moederland uit eigen middelen aan zich zelf de daarvoor vereischte betalingen deed in den vorm van een verhooging met een met het beoogd van die betalingen overeenkomend bedrag van de jaarlijksche bijdrage uit 's Rijks schatkist aan de Surinaamsche geldmiddelen.

Deze gedragslijn had ten gevolge, dat die schuld zonder eenige contra-prestatie geleidelijk tenietging.

Aangezien de geldelijke omstandigheden Suriname nog steeds van dien aard zijn, dat een sluitende begroting een aanzienlijke bijdrage noodig is, verdient het aanbeveling, om te dien aanzien in 1919 getroffen tijdelijke ziening voorshands voor een tweeden termijn vijf jaren te bestendigen.

Aan de „N.R.Ct.” van 3 en 4 Januari ontbreekt de volgende berichten:

In de aanstaande buitengewone vergadering der Koninklijke West-Indische Mailldienst komt een voorstel tot liquidatie van de maatschappij.

Het voorstel tot liquidatie van de Koninklijke West-Indische Mail, zooals in ons Avondblad gisteren gemeld, wordt, naar ons nader wordt meld, gedaan, aangezien reeds sedert geruimen tijd bijna alle aandelen van den Koninklijken West-Indischen Mailldienst zich in handen van de Koninklijke Nederlandsche Stoomboot Maatschappij bevinden en de bedrijven dientengevolge nagenoeg geheel samengesmolten zijn en teneinde meer eenvoudiging in de administratie te verkrijgen.

In de tot dusverre onder den naam van den Koninklijken West-Indischen Mailldienst geëxploiteerde lijnen komt geen verandering.

Mr. H. H. A. van Gyland Oosterhoff zal Dinsdag 25 Januari voor de Christelijk-Historische renegroep 's Gravenhage spreken over het ontwerp: Suriname een nationale zaak.

Een zwaar verlies heeft Britsch Guiana geleden. In den ouderdom van 78 jaren is overleden de bekende historicus en natuuronderzoeker, J. Rodway, die nagenoeg een halve eeuw in Demerara heeft gewerkt en tal van uitnemende werken heeft geschreven.

Curaçao.

Hr. Ms. „Sumatra” op Curaçao.

Wie den invloed heeft gekend der Nederlandsche oorlogsschepen en hun opvarenden op de Curaçoesche samenleving in den tijd toen er nog geen een stationschip was, zal begrijpen, dat het blijf van dit nieuwste schip der Nederlandsche vloot in de Curaçoesche wateren een gebeurtenis van teeken is geweest. Zelfs de Curaçoesche Courant heeft er over geschreven. Dr. Engelberts wijdt een brief aan het bezoek in het *Algemeen Handelsblad* van 28 Dec. l.l. Av.

Daar wij er in de Nederlandsche bladen niets lezen, nemen wij uit de *Amigoe di Curaçao* wat het Venezolaansche blad *El Nuevo Diario* 4 Dec. '26 schrijft over de Nederlandsche matrosen in Caracas.

„Het hoffelijke bezoek dat in deze dagen de machtige Hollandsche oorlogsbodem, de kruiser „Sumatra”, aan ons land brengt, heeft aanleiding gegeven tot menig lachwekkend en schilderachtig tooneeltje op onze pleinen, wegen en straten van Caracas.

Terwijl de état-major van den kruiser de ciele huldiging ontving van onze autoriteiten, notabelen, liepen de Hollandsche matrosen togen langs de straten der hoofdstad, bleven huns stilstaan, waar onze eigenaardige gewoonten hun aandacht trokken, of om onze winkels en taurants in oogenschouw te nemen. Met hun witte uniformen, in sterk contrast met de levendige kleuren van de kleeding der jonge dames, mochten zij overal de aandacht, terwijl zij in hun wijde pantalone en kleine matrosenpetten trokstaanbare moedertaal telkens tegen een meisje voorbij ging een vleende aardigheid verkochten, gaarvoor een glimlach verwachtten op het gezicht waarop het gemunt was.

Hun baardelooze, rossige gezichten, hun blauwe oogen vermoeid van het staren naar verren gezichtseinder, hun stevig en gespreid tuur en hun losse vrije manier van optreden met teekens en gebaren hun verlangens kenbaar maken hebben hier onder het volk de algemeenste sympathie verwekt. Men schiep er behagen in hen te luisteren en hen van dienst te zijn, zooover men hun gedachten kon raden.

Velen van deze Hollandsche matrosen lijken zóó weggelopen van een der schilderijen

VOOR TAXATIE

van Meubilair, bijvoeging van Goederen, of publieken verkoop van geheele Inboedels, raadplege men den Auctionair: **W. DOP - Tel. 34957 - DEN HAAG**

OUD INDISCH-GASTEN

Te koop **INDISCHE DOEKEN, WAJANG** enz. **CHINEESCH PORSELEIN, KOPER- en TINWERK, LANSSEN, PIJL EN BOOG, KRISSEN** en velerlei aardige voorwerpen. Komt maar eens kijken. Van particulier, wegens terugkeer naar Indië. **LAGE PRIJZEN.**

Adr.: STILLE VEERKADE 9, DEN HAAG

slot bedoelden brutalen brief van Vogel aan den Gouverneur Cantzlaar om schadevergoeding.

Aan Zyne Excellentie Paulus Roeloff Cantzlaar Admiraal en Gouverneur van Curaçao, etc. etc.

La Guayra, 27 December 1823.

Zijne Excellentie zal zich ongetwyfeld verwonderen van door my geadresseert te zyn, maar ik heb goede redenen, zulks zonder Zyne Excellenties verlof te doen, doordien ik regtstreeksche informatie bekomen heb, aangaande het schandelyk gedrag van Zyne Excellenties Gouvernement en het hoge gerechtshof te Curaçao in de wettelosen tusschenkomst en de nadeel, onmogelyk vergoed te kunnen worden, aan my en aan myne medegevangenen in het geval van de zoogenaamde Porto Rico Expeditie toegebracht.

Zyne Excellentie zal my waarschynlyk geen gedachten waardig achten, maar ik denk Zyne Excellentie eene opeisching waardig en wel van zoodanig eenen aardt, waaraan Zyne Excellentie of zal hebben te voldoen of te wagen aan verdere moeyelykheden en vervolgingen blootgesteld te zyn, en aan het ten toon stellen voor de wereld van Zyner Excellenties waar karakter.

Zyne Excellentie en ik, zyn beide mannen, wone in eene ernstige wereld, consideration met ons kunnen alleen verschillen. Zyne Excellentie, toen ik in zyn magt was, heeft geene de minste edelmoedigheid jegens my gehad. Nu daar Zyne Excellentie in myn magt is, meerder dan waar hy van gewaar is, edelmoedigheid aan myne zyde kan niet redelyk verwacht worden, noch gevoel ik my het minst genegen zoodanig te zyn jegens Zyne Excellentie noch jegens iemand van zyne miserabele verachtelyke Creaturen.

Zyne Excellentie mag my zeer impertinent beschouwen van zoo veel op zyn tyd en geduld in te dringen, maar Zyne Excellentie maakte eens een spel van myn tyd, myn leven en myn karakter, niet wetende misschien of niet overdenkende, dat met alle verbeeldelyken magt hy daartoe het geringste regt niet had. Zyne Excellentie mag verder verwonderd zyn dat ik my nu tot hem keer voor schadelooshouding, niet voor de nadeel toegebracht, terwyl niets zulks kan vergoeden, maar om Zyne Excellentie op zyne pligten jegens het menschedom meerder aandachtig te maken, en tegens de aanlokkingen van omkoperij behoedzaam te zyn.

(Wordt vervolgd.)

Uit den Verrzen Vreemde.

Dubbelregeringen.

In de verhouding der mogendheden teekent zich een vorm, die weleer ook aan te wijzen is geweest, maar die, nu de onderlinge bemoeienis met elkanders daden meer algemeen wordt, en nu, ook hierdoor, een mogendheid niet zoo maar op eigen gezag en naar eigen inzicht buiten haar gebied handelend durft optreden, een nieuwe betekenis heeft gekregen.

In meer dan een land heeft, naast de door andere mogendheden officieel erkende regering, een nevenregering zoodanig gezag gekregen, dat de buitenwereld voor de vraag wordt gesteld, met welke van beide nu als de regering om te gaan. Heeft men te doen met een revolutie zonder meer, waardoor een aan het bewind zijnd régime door een ander vervangen wordt, dan ontstaat de verhouding niet waarop wij hier doelen, dan toch gaat 't eenvoudig om de erkenning vroeg of laat van het nieuwe.

Maar toen de Sultan van Turkije nog in Konstantinopel zetelde, doch alle gezag op de nationale regering, onder leiding van Moestapha pacha, te Angora was overgegaan, bestond ten opzichte van Turkije die toestand wel. Toen in Hedhas koning Hoesein, de door de overwinnende mogendheden op den troon geholpen koning, door Ibn Saoud bestreden werd, en Hoesein's zoon Ali in de rechten van zijn vader trad, is daar ook eenigen tijd de kwestie hangende geweest. In Nicaragua is momenteel niet met zekerheid te zeggen of Diaz, danwel Sacasa als grondwettig president is te beschouwen, en met welk van de twee partijen als de officieele regering rekening is te houden. Noord-Amerika en Mexico verschillende t.d.o. van opvatting. In China stelt hetzelfde probleem zich. Wij hebben er een vorigen keer hier melding van ge-

VERKOOPHUIS
Groot Hertoginnelaan 101
SPECIAAL VOOR INDISCHE FAMILIES
INGERICHT
Bestaat ruim 25 jaar 5047
DAGELIJKS GEOPEND VAN 10 TOT 4 UUR

NIJMEGEN
G. F. A. DRIESSEN
VOOR
HAARDEN
KACHELS
LANGE HAZELSTRAAT 54
BROERSTR. 19, n. de Kerk

VERSCHENEN:
ART, RELIGION AND CLOTHES
a Collection of Essays by
HERBERT ANTCLIFFE

CONTENTS

Foreword	12. Monsieur Massanet.
1. Art, Religion and Clothes.	13. Händel and Brahms: A Comparison.
2. Religion and Aesthetics.	14. The Significance of Scriabin.
3. Austerity and Beauty.	15. Space and Spacing in Music.
4. Limitations and Art.	16. National Flavour in Music.
5. Art and the Holidays.	17. The Imperial Spirit in Music.
6. Music and Manners.	18. More about History and Music.
7. Two Views of Opera.	19. The Necessity of Music in War-Time.
8. Impulse in Composition and Interpretation.	20. J. S. Bach and Emotion
9. Schumann: A German Event.	
10. Robert Schumann: An Anniversary Estimate.	
11. The Real Liszt.	

Dit boek is gedrukt op goed papier en keurig gebonden.
Prijs f 4.50.

Aanvragen te richten aan de Administratie van het „Koloniaal Weekblad”, Nobelstraat 20, Den Haag.

M.C. DE WAIJER
KUNSTHANDEL TEL. 37174
WEIMARSTRAAT 57, DEN HAAG
GROOTE KEUZE EN BILIJKE PRIJZEN VOOR **OMLIJSTINGEN** KEURIGE AFWERK. **KUNSTBEELDJS**

FIRMA H. MOLIER
BOEKBINDERIJ EN LINIËRINRICHTING 5245
ROUWMARKT 28-30
S-GRAVENHAGE :: TELEF. 10704

Maar zij zijn in ieder geval vertegenwoordigers vol leven van het nijvere en vooruitstrevende Holland..... Holland, het ideale land van het wiel, van de trekschuit en van nevel en mist. Een land vol idealen.”

Scheepvaart.
In November 1926 kwamen Willemstad binnen 118 stoom- en 118 zeilschepen, metende achtereens 1.316.636 en 27.311 M³. Over Jan. tot Nov. 1926 zijn deze cijfers: 2651 en 1441 schepen, 1.300.000 en 278.643 M³.

Watervoorziening.
De Amigoe deelde mee: Volgens berichten is door Z.Exc. den Minister Koloniën de Heer Dr. Ir. J. Versluys, oud-gouverneur van de Drinkwaterleiding te Soerabaja aangewezen om het vraagstuk van de watervoorziening van deze haven en stad volgens het Molengraaff nader te komen onderzoeken. Heer Versluys is mijnbouwkundig geoloog en in Holland algemeen erkende specialiteit van den eersten rang. Het vermoedelijk kan de Heer Versluys in de eerste helft van Februari hier worden verwacht.”

De Asschen had de K. R. reeds, voor de naamgeving te verwachten deskundige bekend was, in de afzetting van 6 December besloten een schrijven aan den gouverneur te richten, waarin met erkenning wordt gewaagd van het feit, dat de minister van koloniën het denkbeeld in overweging willen nemen om een ervaren deskundige van buiten uit te zenden ten einde de aangelegenheid van watervoorziening van Curaçao opnieuw in behandeling te nemen, waarin echter opgemerkt wordt dat deze deskundige in verband met de reeds laatste weken vermoedelijk geen gelegenheid hebben tijdens de Curaçaosche droogte afwezigingen te doen en betreurd wordt dat den minister overleg met den ing. Molengraaff, den gouverneur van het watervoorzieningsplan, wordt uitgesteld, hetgeen aan de onbepaaldheid van het onderzoek afbreuk zou kunnen doen en den minister welken dat reeds bij voorbaat de deskundige zijn gebonden. De Koloniale Raad heeft den gouverneur verzocht den inhoud van het schrijven te laten afdrucken ter kennis van den minister te brengen.

De regens.
De Amigoe van 11 Dec. schreef: Het regenen is niet van de lucht. De maand November is goed, zoodat in de buitendistricten alles in de fleur staat en in de stad de meeste regenbakken overloopen. Het laat zich aanzien dat de maand December er niet voor zal onderdoen. Berichten van Aruba omtrent den regenval zijn zeer gunstig. Tot begin dezer week heeft de regen tot enkele flinke buien bepaald. Een flinke bui die den oogst verzekert, voor Aruba van zoo groot belang, laat nog steeds op zich wachten.

Loonactie van Suriname s.
Surinamer meldt, dat de Surinamers, op aandrang van C. P. I. Mij. werkzaam, een actie van verhooging van loon begonnen zijn. (N. R. Ct.)

Kon. West Indische Maildienst.
Op 18 Jan. te houden buitengewone vergadering van aandeelhouders komt aan de orde een plan tot liquidatie der maatschappij.

Geen verandering in de geëxploiteerde lijnen.
In aansluiting aan bovenstaande mededeeling bleven wij het volgende:
De Kon. West-Indische Maildienst heeft de handen van de Kon. Ned. Stoomboot Mij. en de bedrijven dienstengevolge nagenoeg geheel samengesmolten zijn, wordt nu voorgesteld, de Kon. West-Indische Maildienst te liquideeren, en de meer vereenvoudiging in de administratie te verkrijgen.
De tot dusverre onder den naam van den Kon. West-Indischen Maildienst geëxploiteerde lijnen zullen geen verandering. (A. H.)

Geschiedkundige Sprokkeling.
In verband met een opstel in de West-Indische Weekblad, „een wonderlijke onderneming tegen de „Rico”, drukken wij hieronder af den aan het einde van de eendecorectie bemerken we dat dit bericht in de rubriek „Suriname” van dit Nr. is opgenomen. (Red.)

WAAROM

is het adres voor alle Repatrieerenden bij ons?

OMDAT

onze Meubelen in onze EIGEN fabriek worden vervaardigd en wij dus ALLES garandeeren en UITERST billijke prijzen berekenen. Aanbev.

GEBRS. J. & A. JUNGESCHLÄGER
JAN HENDRIKSTRAAT 19 - DEN HAAG

DE N.V. BEGRAFENIS-ONDERNEMING
„SIMPLICITAS”
VAN W. JINNEMÉE & ZONEN TE 'S-GRAVENHAGE
IS ONMIDDELLIJK IN HET BINNEN-EN
BUITENLAND TE ONTBIEDEN VOOR REGELING
VAN EEN TRANSPORT, BEGRAFENIS OF CREMATIE
KANTOREN: DENNEWEG 71-73
GARAGES, KISTENMAKERIJ EN DRUKKERIJ: HOOIKADE 43-57
TELEFOON: 11314 EN 12890

WARMWATER

Gratis G.E.B. warmwater-installatie

INLICHTINGEN:

M. A. VROLIJK

Thomsonlaan 41 Telef. 35618

'S-GRAVENHAGE

Alle voorkomende reparatiën tegen concurrerende prijzen.

N.V. Brandstoffenhandel „DE CENTRALE” SCHEVENINGEN

Tel. 51313 - Pinkstraat 27 - Tel. 51313

levert uitsluitend prima kwaliteit Engelsche-, Belg., Duitsche- en Hollandsche Brandstoffen, beslist steen- en gruisvrij.

Prompte bediening. Billijke prijzen.

NEEMT PROEF.

Aanbevelend, C. VERHEIJ Wzn., Directeur.

A. VAN DEN HOUDT

BALISTRAAT 38 :: DEN HAAG

Orthopaedisch en Luxe Schoeisel naar Maat

1e Klas Reparatie-Inrichting Telefoon 17903

J. VAN BUUREN

APOTHEKER

KANAALWEG 53 :: SCHEVENINGEN

TEL. 50105

maakt, dat Groot Brittanië uitkomst voor het Chineesche dilemma meende gevonden te hebben, door naast de regering te Peking — voor N. China, — die te Kanton — Voor Z. China — te erkennen, en tusschen deze twee dan een verzoening te bewerkstelligen. Deze poging is faliekant uitgelopen. Japan en Frankrijk, door Londen uitgenoodigd, in die richting mee te werken, wezen dit verzoek af.

Zij antwoordden: laat N.- en Z.-China hun onderlingen strijd uitvechten; Europeesche inmenging kan slechts irriterend op 't nationaal gevoel inwerken.

Bij de Chineesche bevolking heeft 't Britsche voorstel evenmin instemming gevonden. De gebeurtenissen van de laatste week hebben de juistheid van het inzicht van Frankrijk en Japan komen bevestigen, maar daarmee is volstrekt niet gezegd, dat N. en Z. bezig zijn voor een spoedige oplossing te zorgen.

't Nieuwe in den verhoudingsvorm valt thans ook meer op, omdat er met den Volkenbond een instituut ontstaan is dat oorlog wil voorkomen.

China is niet alleen lid van den Volkenbond, maar is, enkele maanden geleden, zelfs gekozen tot lid van den Raad van den Volkenbond, die (regel) slechts met algemeene stemmen besluiten kan nemen. Het volkenbondsverdrag regelt de oplossing van geschillen, die tot oorlogshandelingen tusschen leden van den Bond zouden kunnen leiden. De oplossing door Engeland voorgesteld is, dunkt ons, evenzeer in strijd met het begrip China-medelid, als die van Frankrijk en Japan.

Men kan over China denken zooals men wil, maar de Volkenbond heeft één China tot lid, heeft één China in den Raad, met dit China hebben alle leden van den Volkenbond rekening te houden, alle leden en te eer en te meer nog in den Volkenbond toonaangevende mogendheden; indien blijkt dat deze stelling onhoudbaar is, dan roept het Volkenbondsinstituut om herziening.

De Ver. Staten van N. Amerika, geen lid van den Volkenbond, grijpen misschien in in China, en hoe zullen de Volkenbond en zijn leden dan tegenover de Ver. Staten staan? Als een Volkenbonds lid zulks mocht verzoeken, zou het Algemeen Secretariaat van den V.B. zelfs verplicht zijn den Raad van den V.B. bijeen te roepen.

Wat in Nicaragua voorvalt wijst in dezelfde richting. Deze republiek is ook lid van den Volkenbond. Amerika heeft er militaire macht in actie. Tot genoegen zegt men van president Diaz. Mexico steunt, naar men zegt, Sacasa. Mexico en Amerika zijn geen lid van den Volkenbond, maar het pact van den Volkenbond regelt ook den gang van zaken in dergelijk geval, als er oorlogsbedreiging aanwezig wordt geacht. De Volkenbond zou echter onmachtig zijn eigen maatregelen dwingend op te leggen, indien hij dit al wilde.

Wijst dit alles niet op een feitelijke tekortkoming van den Volkenbond, men voelt toch dat er iets hapert, en waar zich de kwestie der dubbelregering niet op één punt bij een zeer bijzonderen toestand teekent, maar het zich laat aanpassen bij verschillende punten van de politiek van onzen tijd, wijst 't toch wel op een te verhelpen tekortkoming. De Volkenbond heeft al meer moeilijke kwesties opgelost of weten te omzeilen, maar deze blijft heel moeilijk.

Een ander bericht is in dit opzicht niet van minder betekenis. De republiek Panama heeft pas een verdrag aangegaan met de Ver. Staten, waarbij Panama zich verplicht aan den oorlog deel te nemen, wanneer de Ver. Staten in oorlog gewikkeld worden, terwijl het verdrag voorts verschillende aangelegenheden regelt van wederkerige verplichtingen in geval van oorlog. Panama is lid van den Volkenbond. Hoe het een zoodanig verdrag weet te rijmen met art. 20 van het Volkenbondsverdrag, waarbij het zich plechtiglijk verbonden heeft geen verbintenissen van dien aard aan te gaan, is moeilijk te bevroeden. Zal de Volkenbond er tegen in durven gaan, de betekenis van N. Amerika indachtig, als het verdrag bij het Secretariaat ingeschreven wordt (art. 18), of als dit nagelaten mocht worden? Deze vraag staat niet in verband met het door ons hier vooropgezette verschijnsel van de dubbele gezagsuitoefening in een rijk, maar zij zal den Volkenbond toch ook in een dubbelzinnige positie tegenover een dubbelzinnige regering plaatsen, als de kwestie niet wordt opgehelderd.

Verblijvend en beschamend.

De khan van Kelat heeft besloten alle slaven in

BONTMANTELS

Groote prijsvermindering van chique Bontmantels, Veulen, Sirkel, Seal Electric, Bisam, Nerz, Murm, Persianer enz. Groote sorteering echte Vossen van 125.-. Mantels met bont gevoerd vanaf 120.-

Bontstellen in alle prijzen
ATELIERS VOOR REPAREREEN EN MODERNISEEREN

JEAN PIEROT

88 VAN SWIETENSTR. DEN HAAG

GEVESTIGD SINDS 1903

zijn gebied de vrijheid te schenken. Enkele hoofden verzetten zich, doch de khan wist zij door te zetten. Kelat is een van de staten Beloedsjistan. Burma en Nepal waren het afschaffing van de slavernij voorgegaan.

Zoo telkens bewijzen van het vruchtbare actie, welke de Volkenbond mede in zijn zaamheid genomen heeft, die, naspeurend slavernij, of toestanden, die met slavernij gelijk stellen zijn, nog bestaan, op middelen bedacht deze te doen verdwijnen, met toepassing van vredelievende middelen. 't Is bedroevend het gebied waar slavernij nog als maatschappelijke instelling bestaat veel uitgestrekter blijkt te bestaan dan men zich eigenlijk wel bewust was. Gevalt een toenemende inkrimping ervan in de laatste tijd te vermelden. Maar beschamend daarnaast de herhaalde ontdekking van het bestaan van toestanden en instellingen, welke wijzen, dat het slavernij-begrip nog voortwoekert in landen, waar de slavernij als instelling sedert dan een halve eeuw afgeschaft is. Beschamend het voor onze Oost, dat onthullingen, als over panglons, over de binidapoer, over wrede hier en daar, op misstanden wijzen, die — ook helgen zij als nog niet ontdekt laten onder — de vraag billijken: in hoever zijn er nog vernij-toestanden in den Nederlandsch-Indisch-archipel?

De slavernij moest op 1 Januari 1860 in N.-I. opgeheven zijn. Zoo wilde het de wet. Java werd dit waarheid. De Buitengewesten ken er zich weinig van aan. Er moest naar stelsel uitgezien worden om geleidelijk te heeren wat ineens niet doenlijk was gebleken. Vrijwat ring en geleidelijk uitsterven waren de middelen. In 1914 vonden de laatste vrijverklaringen plaats. Van 't geleidelijk uitsterven komt niet veel als nieuwe slavinnen laat maken, zooals in de pongs — en elders.

Sedert 1885 is het Gouvernement doende stand in de panglons te reglementeeren, telkens moet men weer tot de ontdekking dat het kwaad 't won van het toegepaste (zie h.o. K. J. Boeyinga, Arbeidswetgeving blz. 89 en 111).

Berichten der Afdelingen.

Afdeling Amersfoort.

BIBLIOTHEEK-NIEUWS.

Het bestuur der afdeling had het genoegen van lid Dr. L. F. de Beaufort, ten behoeve van onze theek, ten geschenke te ontvangen diens werk „Geografie van den Indischen Archipel”.

Deze arbeid van den Directeur van het Zoölogisch Museum te Amsterdam is uitgegeven bij de E. Bohn te Haarlem door en ten behoeve van de Universiteits-Bibliotheek. De kennisgeving van interessanten arbeid kunnen wij ten zeerster Leden van onze Vereeniging aanbevelen.

Het medelid onzer afdeling, de heer A. F. W. Huygenslaan 35, Amersfoort, heeft welwillend de heer van onze bibliotheek op zich genomen en ijerigen arbeid is het te danken, dat een daarvan is samengesteld, welke, naar wij hopen, dig zal verschijnen.

Afdeling 's-Gravenhage.

Het bureau van den Secretaris der afdeling, dezer Vereeniging, den Heer J. C. Baudouin, 1 Januari 1927 af gevestigd te zijnen huis, Hopstraat 12.

Afdeling Nijmegen.

PROGRAMMA 1927.

Zaterdag 15 Januari 1927, te 2.30 uur na middernacht Jaarlijksche Algemeene Vergadering in de groote van de Stadsschouwburg.

Voorloopige agenda:

1. Opening.
2. Voorlezing notulen der alg. verg. van 1926.
3. Jaarverslag secretaris 1926.
4. Jaarverslag penningmeester 1926.
5. Verkiezing Bestuursleden. Aftredend zijn de Verniers van der Loeff, Luitjes en Gescher.
6. Benoeming commissie van verificatie.
7. Aanwijzing afgevaardigde ter Alg. verg. en vervangend afgevaardigde.
8. Rondvraag.
9. Javaansche dans.

Vleeschhouwerij - Spekslagerij

Verwoerd-Voorburg, Tel. V. 106

Oude gerenommeerde Zaak - Daar benevens zeer concurrerend adres

Leverancier van de voornaamste families uit Den Haag en Voorburg

VERWOERDT : VOORBURG

BELT
ONS OP!

VRAAGT BIJONS PRIJSOPGAAF!

HEERENSTRAAT 11

TELEFOON V. 106

TELEFOON V. 106

5826

Keurige Bediening

Lezing met lichtbeelden van den heer Valderpoort, Directeur eener Inlandsche Zendingschool, over: „Sangir en de Sangireezen”.
Zaterdag 29 Januari 1927: Societeitsmiddag in de zaal van de Stadschouwborg, waar o.a. de wajang voorvoerd zal worden.
Februari: economische lezing.
Maart: Prof. L. v. Vuuren, Hoogleraar aan de Rijksuniversiteit te Utrecht, over: „Nederlandsch-Indië en de sociaal-culturele beteekenis”, met lichtbeelden en teekeningen.

April: historische lezing (indien de kas dit nog toelaat).
Het Bestuur grijpt deze gelegenheid nogmaals aan, leden aan te sporen, nieuwe leden te werven. Zeven maanden brachten reeds elf nieuwe leden aan! Hoe meer leden, hoe uitgebreider programma.

De Secretaris,
v. d. Berghstraat 74. GESCHER.

Afdeling Utrecht.
JULI-DECEMBER '26.

14, 15 Juli. Zeer geslaagde tentstelling in de O.O.-school aan de Hamburgerstraat alhier, van welke gebruiksvorwerpen, een collectie door het Nationaal Instituut afgestaan aan onze afdeling. Toegang door enkele leden van Oost en West.

September. Grooten dank waren wij verschuldigd het Bestuur van de Jaarbeurs, aan de afd. Handelsman van het Koloniaal Instituut en aan de firma uit Amsterdam, die er in toestemden een regeling te maken om eenige van de mooiste Indische films, die vóór de September-Jaarbeursbezoekers werden aangeboden, op een avond te doen draaien uitsluitend voor leden van onze vereeniging. Het zaaltje was vol, zelfs moest de brandweer eenigen kijkklusters toegang ontzeggen; voor een tweede vertooning de belangstelling echter niet groot genoeg.

October. Nadat op een gecombineerde vergadering der besturen van Oost en West, het Alg. Ned. Ver. de Zuid-Afrikaansche Ver. en de Hollandsche Ver. tot samenwerking besloten was, werd op 10 October een Hullebroeck-avond (Hollandsche, Zuid-Afrikaansche en Maleische liedjes) gegeven, die blijkens de stampvolle zaal zeer in den smaak viel.

1 Januari a.s. hopen we onze leden te doen genieten van Pater Vertenten's lezing: „15 jaar onder de veldsneeuwen van Nieuw-Guinea”.

Namens het Bestuur van de Afd. Utrecht en Omstreken:
De Secretaris,
J. B. C. GROOTENDORST.

Utrecht, 6 Januari 1926.
Mauritsstraat 65.

Mededeelingen.

Van het Dagelijksch Bestuur.
RAMP SUMATRA.

De Hoofddeemité tot steun van de slachtoffers deze ramp werd een beroep gedaan op de bijdrage dezer Vereeniging voor den verkoop van een aantal photo's van het geteisterde Padang-Pandjang. De opbrengst rechtstreeks zal worden overgedragen aan het Secretariaat van het Uitvoerend Comité. De photo's zijn verkrijgbaar aan het Secretariaat Oost en West, Heulstraat 17, den Haag, ad f 1.— per stuk.

Mutatiestaat van 4 tot 11 Januari.

Nieuwe Leden: Geïntroduceerd door:

- Dr. F. Corsten te Utrecht.
- Afdelingsbestuur Amersfoort.
- Secretaris Afd. Breda.

Nieuwe Begunstigers:
Mevrouw Bleckmann—Hoogenstraat

Afschrijven:
H. J. Verburg, Utrecht, Jan v. Scorelstraat 76.
J. G. A. van Hogerlinden, Arnhem, Nieuwstraat 47.

Adresveranderingen:
R. van den Broek d'Obrenan, Oud Hoofdingenieur, Rijswijk, van: Leeuwendaallaan 117 naar: Hoornbruglaan 7.
Mr. N. A. de Haart, Controleur B. B., van: Den Haag, Spreeuwenlaan 1 naar: Weltevreden Dep. B. B.
F. H. Holdert, van: Den Haag, Frankenslag 119 naar: Soerabaja, p/a. Bataafsche Petroleum Mij. Afd. Handelszaken.

HH. Secretarissen en Penningmeesters worden, voor zooveel noodig, herinnerd aan art. 5 van het Huish. Reglement der Vereeniging, luidende:

Elk afdelingsbestuur zendt jaarlijks vóór 20 Januari aan het Hoofdbestuur eene alfabetische naamlijst der leden van de afdeling op 1 Januari, met vermelding van ieders contributie of bijdrage, en adres, benevens een opgave van de bestuursleden met vermelding van functie en een opgave van ingestelde commissiën met vermelding der commissieleden.

Elk Afdelingsbestuur zendt jaarlijks vóór den 1en Maart aan het H.B.:

- a. het verslag over het afgelopen jaar met vermelding van den toestand op 31 December van het vorige jaar en der resultaten welke verkregen zijn door inrichtingen door de afdeling in het leven geroepen;
- b. een geldelijke afrekening;
- c. een opgave van onderwerpen welke de afdeling op de jaarlijksche algemeene vergadering behandeld wenscht te zien;
- d. een kandidatenlijst, houdende opgave van een dubbelbal kandidaten voor de mogelijk voor de afdeling opvallende plaatsen in het H.B.

P.S. Men gelieve a en b tegelijkertijd toe te zenden.

Van de Redactie.

De door het Bestuur der afdeling Nijmegen ingezonden volledige ledenlijst op 31 December 1926, kon wegens plaatsgebrek niet in dit Nr. geplaatst worden.

Van het Informatie-Bureau:

BESTEMD VOOR UITZENDING NAAR NED.-INDIE:
H. L. M. Horsthuis, Onderwijzer b. h. M.U.L.O.; Ootmarsum.

G. H. Huiskes, Onderwijzer b. h. O.E.L.O.; Usselo.
P. R. Veen, Tijd. Inspecteur v. Financiën b. d. Belast. Dienst; Ontvanger der Registratie en Domeinen te Weert.

Dr. L. de Vries, Adm. Ambtenaar b. h. Binnenl. Bestuur; p/a. Dr. Cahen, Walenburgerweg 11 te Rotterdam.

INDISCHE AMBTENAREN MET VERLOF:

F. van Woerden, Beheerder 2e kl. b. h. Havenbedrijf te Makassar; p/a. Mevr. Achilles, Verhulststraat 106, 's-Gravenhage.

D. J. de Hoog, Politieopziener in de residentie Batavia, provincie West-Java; Wolfert van Borselenweg 51, Nieuwer-Amstel.

L. C. A. v. d. Kastele, Lt.-kol. der Genie; Spoorstraat 15, Nijmegen.

E. J. Geldorp, Lt.-kol. der Infanterie; Van Galenstraat 3, 's-Gravenhage.

A. F. J. M. van Goot, 1ste Luitenant der Infanterie; Leidsche kade 81, Amsterdam.

Bladvulling.

Melk uit boter!

Te Semarang is sinds kort een Deensche melkfabriek gevestigd, die er zich op toelgt van boter wederom melk te maken, waartoe zij uitsluitend Australische boter gebruikt, die van prima kwaliteit moet zijn, wil zij zich leenen tot een dergelijk proces. Bij de opening van genoemde fabriek bood men de gasten een proeve van deze melk aan en het was de algemeene overtuiging, dat deze melk aan zeer hooge eischen wat betreft samenstelling en smaak voldeed. Het bleek dat de melk van de bekende „Blauwe Driehoek Boter” was vervaardigd.

TAFELZILVER

bekend fabrikaat

koopt men het beste en voordeligst bij **G. VAN WILLEGAN & Zn.**, Havenkade 4-6, SCHEVENINGEN, Telef. 50844. Gesloten Huis. Minimum Exploitatie-kosten, daarom lage prijzen.

NIJMEGEN

G. F. A. DRIESSEN

LANGE HAZELSTRAAT 54
BROERSTR. 19, n. de Kerk

Huishoudelijke Artikelen
IJZERWAREN - GEREEDSCHAP
HAARDEN - KACHELS
FORNUIZEN in groote sortering

KNIP-ACADEMIE „CASANO” EDISONSTRAAT 126 — 's-GRAVENHAGE

Cursus en Privaatlessen in het knippen van Dames- en Kinder-, Boven- en Onderkleeding. — (Moderne methode) Zeer geschikt voor Indische Dames

PAPIEREN PATRONEN OP MAAT

Aanbevelend, Mevr. J. NOLDUS, Gediplomeerd te Parijs

CITY-THEATER

TEL. 15854 - VEENESTRAAT 25 - TEL. 15854

Vanaf Vrijdag 14 Jan. a.s. brengen wij U de METRO-GOLDWYN-MAYER Picture:

DE SCHADUWZIJD VAN PARIJS

met in de Hoofdrollen de beroemde Metro-Stars:

CHARLES RAY

EN

JOAN CRAWFORD

OP HET TOONEEL:

LYS GAUTY

De beroemde Fransche Chanteuse in haar nieuwste Repertoire

Muzikale illustratie van en onder leiding van den Heer J. DE MAN

Plaatsbespr. v. 10-7 u. - Tel. Bespr. 15854-15855

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEPH. No. 12512 DEN HAAG
 DROGERIEN :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS 5023

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
 UIT DE PLATEELBAKKERIJ
 „ZUID-HOLLAND" TE GOUDA 5027
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

TOKO BOGOR
 SUEZADELSTE b-DEN HAAG-TEL. 33472
 STEEDS HET BESTE VOOR DE
RIJSTTAFEL
 JAVA-THEE 5207
 CHINA- EN CEYLON-THEE
 Zeer voordelig — Directe aanvoer

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Te . 12503 - Den Haag
 DAMES MODEARTIKELLEN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN. ENZ.
 BALARTIKELLEN. 5022

EEN VERSTANDIG ZAKENMAN
 doet verstandige dingen.
 Hij zorgt voor een goed ingerichte administratie, kundig personeel, een net ingericht kantoor, om zijn klanten behoorlijk te ontvangen en bedienen. Natuurlijk levert hij ook prima artikelen. Zijn firma moet een goeden indruk maken op zijn klanten en op hen, die hij tot zijn klanten wil maken. Daarvoor zorgt hij ook, dat zijn handelsdrukkerwerk een correcten indruk maakt, zowel wat betreft stijl als uiterlijk. Ook zijn reclamedrukkerwerk moet er aanlokkelijk uitzien, want hij weet, dat slecht reclamedrukkerwerk wel drukwerk, maar geen reclame zou zijn. Hij zoekt dus voor zijn drukwerk een drukker die zoo goedkoop mogelijk is, maar niet ten koste van de kwaliteit van het drukwerk. Hij weet, dat dan de zuinigheid de wijsheid zou bedriegen. Dergelijk verstandige zakenlieden bestellen tot hun groote tevredenheid hun drukwerk bij een der beste drukkerijen van Den Haag S
N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafraîchissements 5015
 MOORDEINDE 44 DEN HAAG

HOTEL „DE TWEE STEDEN" RESTAURANT „DE TWEE STEDEN"
 Buitenhof Telefoon Nos. 15950 - 15951 - 10062 's-Gravenhage
 FAMILIE HOTEL EERSTE RANG IN HET CENTRUM DER STAD THE DANSANT - DINER CONCERT ROEMEENSCH ORKEST
 SPECIALE TARIEVEN VOOR LANGDURIG VERBLIJF KAMERS MET STROOMEND WATER EN PRIVE BAD UITSTEKENDE KEUKEN GERENOMMEERDE WIJNKELDER

Vereeniging „OOST en WEST"
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.
STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Haag, Tel. 50752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en lieden uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstrekkende op elk gebied personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telet. 14519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichting zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.
TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Telet. 50752. Dit tehuis biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland toeven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aan te richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER.
TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „PERSINGGAHAN," van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Aan te richten tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telet. No. 50248.
LEESZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actueele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.
NEDERLANDSCHE REISVEREENIGING (Anna Paulownastraat 48, Den Haag). Samenwerking ten behoeve van Nederland naar Indië gaan en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheid te verstrekken als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis.
BUREAU VOOR ADVIEZEN op huishoudelijk- en maatschappelijk gebied, onder leiding van Mr. J. Franco Mendes—Calisch. Spreekuur Donderdagmiddag van 2—4 en volgens afspraak, Nic. Maesstraat 1, Amsterdam, Tel. 22492.
 Aan dit bureau is een cursus verbonden ter opleiding van vrouwen en meisjes die naar Indië gaan.

- ** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17 en de MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:
- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - 2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 - 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 - 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
 - c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkjes met Vooruitzichten.
 - No. I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (Thans in revisie). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (Thans in revisie). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederl.-Indië, zoomede verplegers en verpleegsters, militaire apothekers bij den Burgerlijken Militairen Geneeskundigen Dienst aldaar. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-I. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegr.- en Telef.dienst in N.-I. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-I. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den oofdverlegwoordige Vereen. in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostkust

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.
 Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 tusschen de havens in den Nederlandsch Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië
 Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

Zeebaboe's en Jonge
 beschikbaar.
 Te bevragen in „PERSINGGAHAN"
 Advies Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bezoekers van Boetselaerlaan 2 DEN HAAG Tel. 5015